

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Možnosti a meze přeshraniční spolupráce města
Vrchlabí a polského partnerského města Kowary**

Bc. Denisa Halíková

© 2020 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Denisa Halíková

Hospodářská politika a správa
Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Možnosti a meze přeshraniční spolupráce města Vrchlabí a polského partnerského města Kowary

Název anglicky

Possibilities and limits of cross-border cooperation between Vrchlabí and the Polish partner Kowary

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zjistit a zhodnotit vliv přeshraniční spolupráce mezi východočeským městem Vrchlabí a jeho polským partnerem Kowary.

Prvotním cílem je definovat jednotlivé oficiální aktivity a projekty, které mezi těmito municipalitami proběhly či probíhají. Jedná se o v období od zahájení oficiální spolupráce v roce až do současnosti (konec roku 2019).

Druhotným cílem je pak porovnání jednotlivých partnerských projektů a to z hlediska vybraných zdrojů, finanční náročnosti a zapojení jednotlivých lokálních subjektů.

Součástí zkoumání budou i benefity plynoucí z této česko-polské spolupráce pro obyvatele města Vrchlabí.

Metodika

Při zpracování diplomové práce bude použita jako hlavní metoda analýza dokumentů, kterými jsou výroční zprávy, zápisy z jednání či programové dokumenty. Jako doplňkové metody budou použity polostrukturované rozhovory s žadateli o finanční podpory a dále krátké dotazníky se subjekty z cílové skupiny projektů přeshraniční spolupráce.

Doporučený rozsah práce

60-80

Klíčová slova

hranice, přeshraniční spolupráce, mikroprojekt, Euroregion Glacensis,

Doporučené zdroje informací

- BORKOWSKA, Katarzyna.: Zpráva z 10 let činnosti Euroregionu Glacensis. Sdružení měst Kladské oblasti, Kladsko, 2006.
- DOKOUPIL, J. – JEŘÁBEK, M. – HAVLÍČEK, T. *České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování?*. Praha: Academia, 2004. ISBN 80-200-1051-3.
- CHOVANČÍK, M. – DOČKAL, V. *Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky : růžový obláček a hrana reality*. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3751-2.
- KADEŘÁBKOVÁ, J. – WOKOUN, R. – MATES, P. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.
- MEDEIROS, E., *Europaen Teritorial Cooperation: Theoretical and Empirical Approaches to the Proces and Impacts of Cross-Border and Transnational Cooperation in Europe*. Berline: Springer, 2018. ISBN 978-33-1974887-0
- Překračujeme hranice 2014-2020, Přehled efektů přeshraniční spolupráce v Euroregionu Glacensis, Euroregion Pomezí Čech a Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Jawor, 2018, ISBN: 978-83-64261-81-7
- SKOKAN, K. *Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie*. Ostrava: Repronis, 2003. ISBN 80-7329-023-5.
- STEJSKAL, J. – KOVÁRNÍK, J. *Regionální politika a její nástroje*. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-588-2.
- Twinning for Tomorrow's world, Council of Euroean Municipalities and Region, October 2007
- UNIVERZITA J.E. PURKYNĚ V ÚSTÍ NAD LABEM, – ZICH, F. *Přeshraniční vlivy působící v českém pohraničí*. Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem, 2008. ISBN 978-80-7414-092-1.
-

Předběžný termín obhajoby

2019/20 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Markéta Jüptnerová, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 2. 4. 2020

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 2. 4. 2020

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 03. 04. 2020

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Možnosti a meze přeshraniční spolupráce města Vrchlabí a polského partnerského města Kowary“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušil autorská práva třetích osob.

V Praze dne 4.4.2020

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Markétě Jüptnerové, Ph.D. za kvalitní odborné vedení mé diplomové práce, trpělivost, ochotu a odborné rady. Velké poděkování patří také Mgr. Radce Noskové za vstřícné jednání, ochotu spolupracovat a za předání cenných informací, které mi byly velkou oporou při zpracování práce.

Možnosti a meze přeshraniční spolupráce města Vrchlabí a polského partnerského města Kowary

Abstrakt

Diplomová práce se zabývá problematikou přeshraniční spolupráce na příkladu města Vrchlabí s jeho polským partnerem Kowary, oficiálně započaté v roce 2007. Hlavním cílem mé práce je analyzovat a zhodnotit možnosti a meze přeshraniční spolupráce mezi oběma uvedenými městy.

Územní blízkost, historický vývoj i velikost jsou atributy, které spojují město Vrchlabí s polským partnerem. Právě díky nim probíhá úzká spolupráce, která má formu projektů podporující rozvoj cestovního ruchu, setkávání představitelů měst, a hlavně studentů vrchlabských a kowarských škol v oblasti sportovní a kulturní. Na tyto aktivity se zaměřuje praktická část z hlediska zdrojů, finanční náročnosti a také zapojení jednotlivých lokálních subjektů. Význam je též kladen na vyhodnocení pohledu přímých účastníků těchto aktivit, jimiž jsou zástupci městské samosprávy a žáci vrchlabských základních škol.

Klíčová slova: hranice, přeshraniční spolupráce, projekty, Euroregion Glacensis, Fond mikroprojektů

Possibilities and limits of cross-border cooperation between Vrchlabí and the Polish partner Kowary

Abstract

This diploma thesis deals with the issue of cross-border cooperation on the example of the city Vrchlabí with its Polish partner Kowary, officially started in 2007. The main aim of my work is to analyze and evaluate the possibilities and limits of cross-border cooperation between the two cities.

Territorial proximity, historical development and size are attributes that connect Vrchlabí with the Polish partner. It is thanks to them that close cooperation takes place, which takes the form of projects supporting the development of tourism, meetings of city representatives, and especially students of Vrchlabi and Kowary schools in the field of sports and culture. The practical part focuses on these activities in terms of resources, financial demands and also the involvement of individual local entities. It is also important to evaluate the perspective of the direct participants in these activities, which are representatives of the municipal self-government and pupils of Vrchlabi primary schools.

Keywords: borders, cross-border cooperation, projects, Euroregion Glacensis, Fund of Microproject

Obsah

1 Úvod.....	9
2 Cíl práce a metodika	10
2.1 Cíl práce	10
2.2 Metodika	10
3 Pojmy přeshraniční politiky.....	12
3.1 Definice základních pojmů	12
3.2 Evropská Unie.....	15
3.2.1 Programové období 2014-2020	16
3.2.2 ESI fondy	17
3.2.3 Programy ESI fondů	19
4 Přeshraniční spolupráce	20
4.1 Vymezení základních pojmů – hranice, pohraničí.....	20
4.2 Charakteristika přeshraniční spolupráce	23
4.2.1 Typy přeshraniční spolupráce	24
4.3 Programy podpory Evropské unie pro územní spolupráci.....	25
4.3.1 Iniciativa INTERREG.....	26
4.3.2 Fond mikroprojektů	29
4.3.3 Další možné programy spolupráce obcí.....	30
5 Euroregiony, jako formy přeshraniční spolupráce.....	32
5.1 Euroregiony v České republice	33
5.2 Euroregion Glacensis	35
5.3 Závěr teoretické části	37
6 Praktická část	38
6.1 Základní charakteristika města Vrchlabí.....	38
6.1.1 Sociodemografické údaje.....	39
6.1.2 Historie a historické památky	40
6.1.3 Cestovní ruch	42
6.1.4 Partnerská města	43
6.2 Charakteristika města Kowary	43
6.3 Analýza podpořených projektů	44
6.3.1 Realizované projekty v programovacím období 2007-2013.....	45
6.3.2 Realizované projekty v programovacím období 2014-2020.....	47
6.3.3 Analýza subjektů zapojených do projektů	49
6.3.4 Finanční analýza realizovaných projektů	50

6.3.5	Komparace počtu projektů přeshraniční spolupráce a jiných projektů podporující rozvoj města Vrchlabí	53
6.4	Souhrn analýzy	54
7	Rozhovory	56
7.1	Rozhovory s vedoucími pracovníky města Vrchlabí a žadateli o dotace.....	56
7.1.1	Vyhodnocení rozhovorů	59
7.2	Přeshraniční aktivity z pohledu cílové skupiny	60
7.2.1	Vyhodnocení aktivit.....	61
7.3	Shrnutí.....	64
7.4	Návrhy a doporučení	65
8	Závěr.....	67
9	Seznam použitých zdrojů	69
10	Přílohy	74

Seznam obrázků

Obrázek č. 1	Struktura regionální politiky.....	14
Obrázek č. 2	Schéma vývoje iniciativy Interreg 1991-2020	26
Obrázek č. 3	Podporované území česko-polského přeshraničního programu	28
Obrázek č. 4	Mapa euroregionů v ČR	34
Obrázek č. 5	Průměrná výše dotace v letech 2007-2013	53
Obrázek č. 6	Průměrná výše dotace v letech 2014-2019	53

Seznam tabulek

Tabulka 1	Rozdělení území ČR dle NUTS.....	13
Tabulka 2	Základní dokumenty rurálního rozvoje pro období 2007-2013 a 2014-2020.....	15
Tabulka 3	Srovnání programových období	16
Tabulka 4	Přehled programů Evropských strukturálních a investičních fondů.....	20
Tabulka 5	Matice aktérů	24
Tabulka 6	Dotace z ERDF do Přeshraniční spolupráce.....	28
Tabulka 7	Finanční alokace z ERDF	29
Tabulka 8	Limity financování mikroprojektů v rámci OP 2 a 4 v programovacím období 2014-2020	29
Tabulka 9	Rozdělení finančních prostředků pro českou a polskou stranu	30
Tabulka 10	Základní přehled Euroregionů ČR.....	35
Tabulka 11	Počet obyvatel a rozloha Euroregionu Glacensis	36
Tabulka 12	Seznam zapojených subjektů.....	49
Tabulka 13	Seznam realizovaných projektů a výše dotací v programovacím období 2007-2013	50
Tabulka 14	Seznam realizovaných projektů 2014-2020, výše dotací a celkových nákladů.....	51
Tabulka 15	Komparace počtu projektů.....	54
Tabulka 16	Charakteristika dotazovaných.....	57
Tabulka 17	Záznam odpovědí na otázky z polostrukturovaných rozhovorů.....	58

Seznam grafů

Graf 1 Alokace finančních prostředků pro ČR v programovém období 2014-2020	19
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel města Vrchlabí ve sledovaném období 2010-2019.....	39
Graf 3 Průměrný věk obyvatel města Vrchlabí	39
Graf 4 Počet obyvatel starších 65 let	40
Graf 5 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v letech 2012-2018	42
Graf 6 Počet zapojení subjektů do podpořených projektů.....	50
Graf 7 Podíl zdrojů financí z celkové výše za programovací období 2014-2020.....	52
Graf 8 Porovnání výše finančních prostředků programovacího období 2007-2013/2014-2020	52
Graf 9 Účast žáků na pořádaných akcích	62
Graf 10 Křabicový graf počtu navštívených akcí	62
Graf 11 Vyhodnocení nejoblíbenější akce.....	63
Graf 12 Procentní výsledek nově navázaných přátelství.....	63
Graf 13 Pořádání více akcí.....	64

Seznam použitých zkratk

ESI - Evropské strukturální a investiční fondy
ERDF- Evropský fond pro regionální rozvoj
FS - Fond soudržnosti
ESF - Evropský sociální fond
OP - Operační program
IROP- Integrovaný regionální operační program
MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj
AEBR - Sdružení evropských příhraničních regionů
OPPS - Operační program přeshraniční spolupráce
FM - Fond Mikroprojektů

1 Úvod

Posilování dobrého vztahu mezi státy patří mezi hlavní cíle Evropské integrační a kohézní politiky, ale měly by své prioritní místo zastávat ve všech členských státech, městech, obcích, ale také u všech občanů, protože jsou to právě oni, kteří stojí na počátku všech aktivit. Neboť vztahy mezi národy byly vleklými a mnohými nejen válečnými konflikty několikrát narušeny. Vznikly tak bariéry, které je nutné nejen v rámci jedné hranice, ale celé Evropy, odbourat. Proto je v dnešní době velmi důležité o tyto vztahy pečovat. Přírozenou cestou k znovunavázání se zdají být právě projekty cílené na podporu oblastí hranic.

Prvním důvodem pro výběr tématu bylo i nadcházející předsednictví České republiky v Radě Evropské unie. Právě Evropská unie hraje velmi podstatnou roli v podpoře spolupráce mezi komunitami na různých stranách hranice. Díky jejím fondům je možné realizovat projekty zlepšující společenské, hospodářské a kulturní vztahy. „*Realizace společných projektů přinesla řadu nových partnerství a prohloubila a posílila ta stávající*“.

Na jedno z podporovaných partnerství je zaměřená i diplomové práce, nesoucí název „Možnosti a meze přeshraniční spolupráce města Vrchlabí a polského partnerského města Kowary“. Jak již značí název, obsahem práce je česko – polská spolupráce města Vrchlabí, ležící v Královéhradeckém kraji na úpatí českých Krkonoš, zatímco Kowary leží na polském úpatí. Ač každé z měst spadá pod jiný euroregion (Vrchlabí do Euroregionu Glacensis a Kowary do Euroregionu Nisa), jejich společná historie a územní blízkost dala vzniknout společné spolupráci, která oficiálně trvá již více než 13 let. Během současného a minulého programovacího období bylo za podpor Evropské unie podpořeno oficiální cestou na desítky programů, do nichž se opakovaně zapojuje na desítku veřejných subjektů.

Druhým a hlavní důvodem byla osobní účast na akcích přeshraniční spolupráce. Kupříkladu Vrchlabí a Kowary – 8 školy společně – akci fotografických dílen, konaných 13-15.6.2019, zaměřenou na výuku technik fotografování. Výstupem byla Výstava fotografií mladých fotografů v atriu vrchlabského Zámku.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je popsat a zhodnotit možnosti a meze přeshraniční spolupráce východočeského města Vrchlabí a polského partnerského města Kowary.

V první části bych ráda definovala jednotlivé oficiální aktivity a projekty, které mezi těmito municipalitami proběhly či probíhají. A to v období od zahájení oficiální spolupráce v roce 2007 až do současnosti, tedy konce programovacího období 2014–2020.

Druhou část mé práce bych ráda věnovala komparaci jednotlivých projektů, které byly všechny realizovány s podporou Fondu Mikroprojektů, spadající do aktivit euroregionu Glacensis. Tyto projekty budou podrobeny zkoumání z hlediska vybraných zdrojů, finanční náročnosti a také zapojení jednotlivých lokálních subjektů. Významnou součástí tohoto výzkumu představuje zhodnocení přínosu daných projektů a aktivit pro město Vrchlabí a jejich obyvatele.

K získání plastičtějšího a objektivnějšího pohledu na vzájemné přeshraniční aktivity bude analýza jednotlivých písemných podkladů rozšířena o názor přímých účastníků – což vedle zástupců městské samosprávy představující převážně žáci vrchlabských základních škol a Umělecké školy J. Halíře ve Vrchlabí.

2.2 Metodika

Hlavní metoda zkoumání, která je použita v diplomové práci je analýza dokumentů. Mezi zkoumané dokumenty patří: výroční zprávy, zápisy z jednání komise města Vrchlabí, dostupných na městském úřadě a ve Fondu Mikroprojektů, výroční knihy, publikované Euroregionem Glacensis a dále pak programové dokumenty, kde jsou vysvětleny formy a možnosti čerpání finančních podpor právě z Evropské unie.

Úvod praktické části je věnován základní charakteristice města Vrchlabí včetně geografických a demografických ukazatelů a obecné historie, která je velmi podobná s tou ve městě Kowary, ležících na polské straně Krkonoš. Druhá část vlastního zkoumání je tvořena analýzou o podaných, schválených a poté realizovaných projektech v rámci česko-polské spolupráce od roku 2007 do současnosti. Tyto projekty jsou v této kapitole

charakterizovány a následně analyzovány, jak z hlediska počtu zapojených subjektů, tak finanční nákladnosti a dotační výše.

Na analýzu projektů navazují polostandardizované rozhovory jako doplňková metoda zkoumání. Celkem byly provedeny 4 rozhovory se zástupci města Vrchlabí, kompetentními k provádění přeshraniční spolupráce, a řediteli Základní školy Vrchlabí (nám. Míru) a Základní umělecké školy Karla Halíře, jako zástupci odlišných žadatelů, než je město Vrchlabí. Rozhovory se uskutečnily na půdě Městského úřadu Vrchlabí a dvou výše zmíněných škol.

Další použitou doplňkovou metodou je dotazníkové šetření, které je zaměřeno na žáky Základní školy Vrchlabí. Tato škola byla vybrána právě proto, že se jako subjekt nejčastěji zapojuje do projektů přeshraniční spolupráce. Pro dokreslení vlivu těchto projektů byl vytvořen krátký dotazník, provedený v prostorách školy, kde studenti odpovídali na dvě otevřené otázky a tři uzavřené.

3 Pojmy přeshraniční politiky

V této části diplomové práce jsou vymezeny klíčové pojmy související se studovaným tématem, jenž jsou nezbytné pro správné pochopení dané problematiky a jejího dalšího studium. Vymezení těchto pojmů probíhalo za pomoci odborné literatury, uveřejněných článků či nezbytných programových dokumentů. Je zde dán prostor pojmům týkajících se regionů (euroregionů), jako vymezení místa, kde probíhají veškeré lidské aktivity, ale také pojmy, které se zabývají možností čerpání finančních prostředků z Evropské unie a jejími fondy.

3.1 Definice základních pojmů

Nejprve je nutné vymezit pojem *region*, tím se rozumí *územní celek, vymezený pomocí administrativních hranic krajů, okresů, správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem, správních obvodů obcí s rozšířenou působností obcí nebo sdružení obcí, jehož rozvoj je podporován podle tohoto zákona*“ (Zákon o podpoře regionálního rozvoje 248/2000 Sb.). Region je možné definovat jako objekt regionalistických studií, ve kterých vznikají prostorové vztahy, jevy a procesy a ty jsou organizovány do podoby osídlení prostoru. Toto osídlení tak vytváří jedinečné a od sebe odlišné jednotky. Pro regiony jsou typickými charakteristikami struktura regionu, řád, hierarchie a hranice. Region je nutné ohraničit, je možné použít fyziografickou hranici v podobě linie či zóny (Wokoun, 2008).

Vymezení termínu region není jednoduché. Jedná se však o sociální konstrukci, která se může lišit hned z několika hledisek např. demografického, hospodářského či politicko - administrativního).

Území České republiky je možné rozdělit mnoha různými způsoby. V první řadě je rozdělena na „*tři hlavní velké celky, tvořící základní konstrukci regionální struktury ČR, makroregiony. Těmi jsou Čechy, Morava a Slezsko*“ (Wokoun, str. 72–74).

Za účelem jednoduššího porovnání, používá Evropská unie soustavu NUTS tzv. nomenklaturu územních statistických jednotek¹. Význam tohoto členění je podstatný pro klasifikaci regionů pod jednotlivé cíle strukturální regionální politiky, vzájemné porovnávání regionů v ekonomických ukazatelích či sledování nezaměstnanosti nebo

¹ Územně statistické jednotky EU jsou územní celky vytvořené pro statistické účely Evropského statistického úřadu, pro porovnání ekonomických ukazatelů členských zemí EU.

regionálního HDP v členských zemích EU. Technika výpočtu je závislá na počtu obyvatel a rozloze. Výpočet je prováděn v rámci EU EUROSTATEM, který sídlí v Lucemburku. Od roku 1990 se používá vedle samostatné soustavy NUTS používá i soustava Local Administrative Units nebo-li LAU – místní administrativní jednotky, které se zabývají obcemi a nahradila dřívější úrovně NUTS IV a V.

Kvůli reformě české veřejné správy se úroveň LAU I v České republice od roku 2003, kdy byly zrušeny tyto správní celky, nepoužívají. Jejich agenda přešla na pověřené obce, jejichž obecní úřady nyní zastřešují např. vydávání nových občanských či řidičských průkazů nebo evidenci motorových vozidel. Rozdělení podle výše popsané techniky můžeme vidět v následující tabulce, vymezení je charakterizováno počtem obyvatel.

Tabulka 1 Rozdělení území ČR dle NUTS

Úroveň	Název	Počet jednotek	Rozmezí počtu obyvatel (mil.)
NUTS I	Stát	1	3-7
NUTS II	Region soudržnosti	8	0,8-3
NUTSIII	Kraj	14	0,15-0,8
LAU I	Okres	76 + 15 pražských obvodů	
LAU II	Obec	6 249	

Zdroj: vlastní zpracování podle www.struturalni-fondy.cz

Druhý pojem, který je třeba definovat, je *regionální rozvoj*. Ten je možné chápat jako proces zlepšení či růstu. Když připojíme přídavné jméno regionální, vznikne sousloví, které znamená efektivní využití a zvýšení potenciálu daného prostoru. Nezahrnuje však pouze územní rozvoj, ale taktéž ekonomické, ekologické a sociální ale i kulturní aspekty. Počátek regionálního rozvoje se datuje do 30. let 20. století a jeho základním dokumentem je jednoznačně zákon 248/2000 Sb. a základním nástrojem je regionální plánování. Vše je zastřešeno regionální politikou, která je v praxi prováděna územně správními jednotkami a státem jako takovým (Krejčí, 2012).

Koncepce regionálního rozvoje se rozděluje na dva odlišné přístupy. Jsou jimi přístupy endogenní a exogenní. Jejich hlavní rozdíly jsou spatřovány v místě hlavního řídicího střediska, způsobu řízení či výkonných subjektech. *Endogenní přístup* se prosazuje již od 70. let 20. století a spočívá v prvotní mobilizaci vnitřních zdrojů a vnější podporu považuje za dodatečnou. Zdůrazňuje angažovanost a iniciativu „zdola“ pro využití všech dosažitelných místních zdrojů s pomocí lokálních firem. Hlavním řídicím místem je tedy

lokalita, jeho přístup řízení je decentralizovaný (moc je vložena do rukou lokálních úřadů, administrativní autonomie). Hlavními zdroji regionálního rozvoje jsou sociální inovace a investice do vzdělání (Blažek, Uhlíř, 2002). Právě naopak je tomu v *exogenním přístupu*, kdy je kladen důraz na podporu regionu za pomoci vnějších zásahů ekonomického charakteru, jako je například podpora státu - dotace. Převládá zde centralistický způsob řízení a hlavním řídicím místem je centrum. Hlavní zdroje RR jsou spatřovány v technických inovacích, aglomeračních úsporách a úsporách pracovních nákladů (Blažek, Uhlíř, 2002).

Regionální politiku lze definovat souborem činností a zásahů státu a jejích orgánů do regionálních záležitostí tak, aby byly naplňovány určité cíle, jakými jsou ekonomický, sociální, územní či kulturní rozvoj regionu. Detailnější přiblížení těchto cílů znamená, že stát se svými zásahy snaží přispívat k harmonickému a vyváženému rozvoji regionu a snižovat rozdíly mezi nimi (tyto rozdíly, které se mohou v určitých regionech, kde nejsou vhodné ekonomické podmínky pro rozvoj podnikání či vhodně zemědělské podmínky nebo technické zázemí, kumulovat a dochází ke vzniku tzv. regionálních disparit) (Kadeřábková in Wokoun, 2004).

Obrázek č. 1 Struktura regionální politiky

Zdroj: vlastní zpracování dle Skokana

Základní dokumenty regionálního nebo-li rurálního rozvoje tvoří celý systém na sebe navazujících programů, které tvoří rámec pro konkrétní rozvojové projekty. Tyto dokumenty je povinen vytvořit takřka každý stát Evropské unie, aby mohl bezproblémově fungovat a alokovat své finanční toky na podporované aktivity, během každého programovacího období. Srovnání těchto dokumentů je znázorněno v následující tabulce.

Tabulka 2 Základní dokumenty rurálního rozvoje pro období 2007-2013 a 2014-2020

Úroveň	2007-2013	2014-2020
	Lisabonská smlouva 2000-2010	Strategie Evropa 2020
Nadnárodní	Strategie Evropa 2020	Společný strategický rámec pro koordinované využití fondů v letech 2014-2020
	Strategické obecné zásady o společenství pro soudržnost 2007-2013	
	Zákon o podpoře regionální rozvoje č. 248/2000 Sb.	Zákon o podpoře regionální rozvoje č. 248/2000 Sb.
	Strategie regionálního rozvoje ČR 2007-2013	Strategie regionálního rozvoje ČR 2014-2020
Národní	Národní strategický referenční rámec ČR	Dohoda o partnerství 2014-2020
	Národní rozvojový plán 2007-2013	Národní rozvojové priority ČR pro období 2014+
	Program rozvoje venkova 2007-2013	Program rozvoje venkova 2014-2020
	Program obnovy a rozvoje venkova	Program obnovy a rozvoje venkova
Regiony soudržnosti	OP národního strategického referenčního rámce a ROP 2007-2013	Operační programy Dohody o partnerství 2014-2020
Krajská	Strategie rozvoje kraje	Strategie rozvoje kraje
	Program rozvoje kraje	Program rozvoje kraje

Zdroj: vlastní zpracování

3.2 Evropská Unie

„ Decentralizovanou rozvojovou spolupráci podporuje především i Evropská unie, neboť úspěšný místní rozvoj v partnerských zemích vyžaduje zapojení občanské společnosti a efektivní správu věcí veřejných“ (Manuál pro místní samosprávy, 2015).

V rámci Evropské unie jsou realizovány sedmileté cykly, kdy každý členský stát před zahájením nového období vypracovává souhrn programovacích dokumentů (viz výše), které odpovídají cílům a prioritám stanovených Evropskou Unií. Prvím cyklem pro Českou republiku bylo v letech 2000-2006 – resp. 2004-2006, kdy ČR vstoupila do EU. Dále následovalo programové období 2007-2013, kdy byla pro ČR alokována částka 26,5 miliard EUR. Celkovou částku se však včas nepodařilo vyčerpat, a proto ČR přišla celkem za roky 2013 a 2014 o 0,7 mld. EUR.

Pro právě probíhající cyklus je vyhrazeno 24,5 mld EUR Evropské strukturální a investiční fondy tedy i nadále představují pro Českou republiku významný investiční nástroj. V současné době veškeré zúčastněné strany maximalizují usílí pro vyčerpanání všech přidělených prostředků. Pro srovnání minulého a současného období slouží tabulka č. 3.

Tabulka 3 Srovnání programových období

Období	Cíle	Finanční nástroje
2007-2013	Cíl 1 Konvergence Cíl 2 Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost Cíl 3 Evropská územní spolupráce	FS, ERDF, ESF
2014 -2020	Cíl 1 Investice pro růst a zaměstnanost Cíl 2 Evropská územní spolupráce	EFRR, ESF, FS, EZRV,ENRF

Zdroj: vlastní zpracování dle Dohody o partnerství

3.2.1 Programové období 2014-2020

Toto programové období z větší částí navazuje na systém čerpání evropských fondů stanoveného pro období 2007-2013. Přesto zde došlo k určitým změnám, které mají přispívat k lepšímu fungování systému poskytování peněz tak, aby byly lépe, a hlavně efektivněji využity. Hlavním jmenovatelem těchto změn jsou předešlé zkušenosti načerpané v minulém období – dochází zde ke zjednodušení a zefektivnění čerpání.

Hlavní změny se týkají zvýšení počtu finančních nástrojů (zahrnutí dříve samostatně fungujícího Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova EZFRV a také Evropského námořního a rybářského fondu ENRF) z původních tří na pět. Další změnou je nahrazení Národního strategického a referenčního rámce novým dokumentem Dohodou o partnerství. **Dohoda o partnerství**² je zastřešujícím, a hlavně závazným dokumentem, který udává podmínky čerpání prostředků z Evropských strukturálních a investičních fondů pro období 2014-2020. Základem této dohody je analýza socioekonomické situace ČR, jejich disparit, rozvojových potřeb a její potenciál. Stala se tak prioritním ukazatelem, který udává směr podpory z ESI fondů. Součástí této dohody je „*nastavení klíčových prvků implementace ESI fondů – koordinační mechanismy, předběžné podmínky, snížení administrativní zátěže či integrované přístupy*“ (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce).

² Dohoda o partnerství 2014-2020- vládou byl poprvé projednán dne 12.6.2013. Po projednání je návrh zaslán Evropské komisi k projednání. Schválena vládou ČR a poté zaslána opět k EK k vyjádření. Dnem 26.8.2014 byla dokončena několikaletá příprava tohoto dokumentu.

Nejvýraznější změnou na úrovni České republiky je redukce počtu operačních programů (původně sedm) a byl ustanoven jediný Integrovaný regionální operační program. Dále bylo zavedeno Jednotné metodické prostředí³.

Změny v programovém roce 2014-2020

- ❖ redukce počtu cílů
- ❖ větší důraz na měřitelnost přínosů
- ❖ finanční závislost na rychlosti a kvalitě čerpání
- ❖ vyšší míra uplatnění finančních nástrojů na úkor dotací
- ❖ zjednodušená pravidla pro způsobilé výdaje
- ❖ zjednodušené vykazování výdajů
- ❖ zpřísnění pravidel pro vyplácení záloh

Zdroj: www.dotaceEU.cz/metodika2014-2020

3.2.2 ESI fondy

Díky Evropským fondům jsou členskými státy schopny přerozdělovat alokované finanční prostředky pro realizaci evropské hospodářské politiky – tedy ke snižování vzniklých rozdílů. V rámci programového období 2014 a 2020 je možné čerpat dokonce z pěti různých Strukturálních a investičních fondů. Jsou jimi Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova a Evropský námořní a rybářský fond. Pravidla pro fungování všech těchto fondů jsou definována Nařízením Evropského parlamentu a Rady č. 1303/2013 – obecným nařízením (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce).

❖ EFRR

Tento fond co do objemu přerozdělovaných finančních prostředků zaujímá první místo. je zaměřen na celkové zlepšení hospodářství všech členských států, klíčovými oblastmi podpory jsou výzkum, podpora malých a středních podniků, inovace v nízkouhlíkovém

³ JMP má zajistit stejná pravidla pro celý systém čerpání ESI fondů (www.dotaceEU.cz/metodika2014-2020).

hospodářství. Podporovány jsou především infrastrukturální projekty (nařízení EP a Rady č. 1301/2013).

❖ ESF

Smyslem Evropského sociálního fondu je podpora zaměstnanosti (vznik nových pracovních míst), ale také podpora funkčnosti státní správy členských států. Důležitým bodem je boj proti chudobě a sociální začleňování obyvatelstva. Pravidla pro ESF jsou sepsána v nařízení EP a Rady č. 1304/2013 (nařízení EP č. 1304/2013).

❖ FS

Intervence z tohoto fondu jsou směřovány na výstavbu transevropské dopravní infrastruktury, zlepšení životního prostředí. Prostředky z fondu soudržnosti mohou být čerpány pouze těmi členskými státy, jejichž HND/ obyvatele nepřesáhne 90 % z průměru EU. Tuto podmínku splňuje i Česká republika (nařízení EP a Rady č. 1300/2013).

❖ EZFRV

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova si klade za cíl podporu života na venkově. V rámci tohoto cíle jsou stanoveny tři dlouhodobé strategické cíle

- I. zvýšení konkurenceschopnosti v oblasti zemědělství
- II. zajištění udržitelného hospodaření s přírodními zdroji a klimatické opatření
- III. vyvážený územní rozvoj

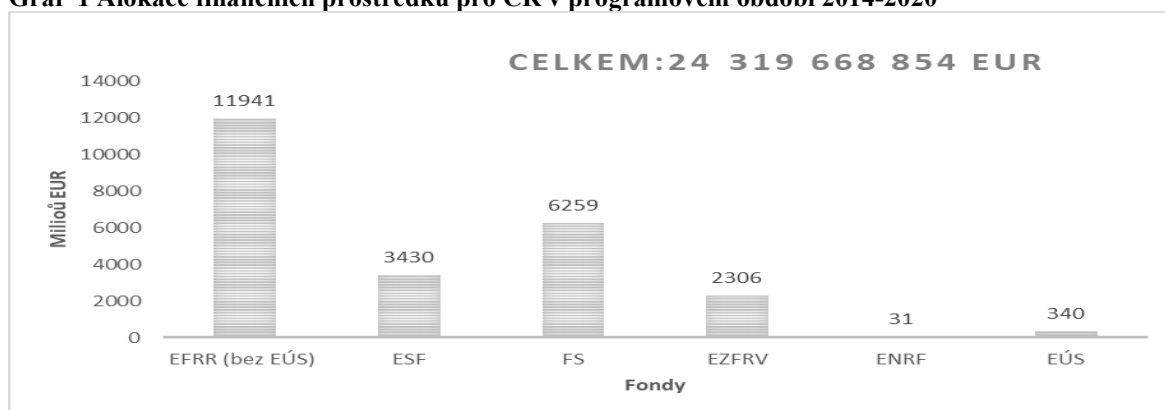
(nařízení EP a Rady č. 1305/2013, č. 1306/2013, č. 1310/2013)

❖ ENRF

Finanční prostředky z Evropského námořního a rybářského fondu přerozdělené pro Českou republiku je kvůli její poloze v srdci Evropy značně omezen (nařízení EP a Rady č. 508/2014).

Množství peněz, které je přiděleno skrz Evropské strukturální a investiční fondy pro Českou republiku znázorňuje následující graf č. 1.

Graf 1 Alokace finančních prostředků pro ČR v programovém období 2014-2020

Zdroj: vlastní zpracování dle Dohody o partnerství

Pod Evropskou územní spoluprací, pro kterou bylo v programovém období 2014-2020 vyčleněno 340 milionů EUR, *spadají programy přeshraniční, nadnárodní a mezinárodní spolupráce. Cílem přeshraniční spolupráce je společné řešení problémů v pohraničních oblastech. Nadnárodní a mezinárodní spolupráce by měla přispívat k lepšímu propojení i vzdálenějších míst a rozsáhlejších evropských regionů* (Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce).

3.2.3 Programy ESI fondů

V následující tabulce je seznam operačních programů, v rámci, kterých je možno v programovém období 2014-2022 čerpat finanční prostředky. Nejvyšší alokovaná částka je vyhrazena pro OP Doprava pod vedením Ministerstva dopravy, zatímco nejnižší prostředky přerozdělí Ministerstvo zemědělství v rámci OP rybářství.

Tabulka 4 Přehled programů Evropských strukturálních a investičních fondů

Program	Řídící orgán	Fond	Alokace EUR
OP D – Operační program Doprava	MD	ERFF,FS	4 695 769 435
IROP – Integrovaný regionální operační program	MMR	EFRR	4 640 699 371
OP PIK Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	MPO	EFRR	4 331 062 617
OP Výzkum, vývoj, vzdělání	MŠMT	EFRR,EFS	2 768 062 110
OP Životní prostředí	MŽP	FS,EFRR	2 636 592 864
Program rozvoje venkova	MZe	EZFRV	2 305 673 996
OP Zaměstnanost	MPSV	ESF	2 145 737 492
OP Technická pomoc	MMR	FS	223 704 582
OP Praha – pol růstu	MHMP	EFRR,ESF	201 590 104
OP Rybářství	MZe	ENRF	31 108 015
Programy Evropské územní spolupráce	MMR	EFRR	339 668 268

Zdroj: vlastní zpracování (Dohoda o partnerství)

4 Přeshraniční spolupráce

V následující kapitole je nutné vymezit další pojmy, které jsou výrazně spjaty s probíranou problematikou diplomové práce. Další celky nabízejí vysvětlení pojmů jako je hranice, hraniční efekt, příhraničí versus pohraničí a identita obyvatel v této oblasti a jako hlavní pojem přeshraniční spolupráce její struktury nebo programy přeshraniční spolupráce.

4.1 Vymezení základních pojmů – hranice, pohraničí

Klíčovým pojmem této diplomové práce je bezesporu pojem *hranice*, jehož definice je nepřeborné množství, a to v závislosti na oboru studia. Dle zákona č. 312/2001 Sb. lze hranici vymezit jako „*státní hranice odděluje výsostné území České republiky od území sousedních států, jak na zemském povrchu tak svislým směrem ve vzdušném prostoru i pod zemským povrchem, v nadzemních i podzemních stavbách a zařízeních. Státní hranice jsou stanoveny mezinárodní smlouvou nebo ústavním zákonem (zákon č. 312/2001 Sb.).*

Hranice plní, jak ochranou – ochraňují ekonomické prostředí státu a místní identitu obyvatel, tak integrační a segregáční. Dalšími funkcemi jsou vojenské, ekonomické, historické a kulturní (změny hranic v průběhu historie) či politicko-právní. Dále fungují jako kontaktní zóna pro styk se sousedními státy, ale také jako bariéra. Všechny výše zmíněné funkce postupem času ztrácí na významu v důsledku čím dál tím větší snaze docílit úplné mezinárodní integrace.

Mezi základní vymezení hranic z geografického hlediska patří hranice přírodní a umělé. Přírodní (geografické) hranice jsou tvořeny prvky jako jsou například hory, pohoří či řeky. Opakem jsou hranice umělé, které vytvořil svou činností člověk. Tyto hranice můžeme dále dělit na „*etnické, jazykové, politické a historické*“ (Dokoupil, 2004). S touto typologií souvisí dělení hranic na zonální a liniové. Zonálními hranice vymezují rozsáhlejší (širší) území nebo-li pás, zatímco liniové jsou ostré a jsou spojovány s umělými hranicemi. *Dle Maiera je možné hranice dělit na otevřené, částečně otevřené a uzavřené tedy dle jejich propustnosti* (Maier in Dokoupil, 2004). A právě míra propustnosti ovlivňuje tvorbu a rozvoj regionů v příhraničních oblastech a se stupněm propustnosti je spjat pojem *hraniční efekt*, který charakterizuje význam a hlavně dopad funkce hranic na tyto oblasti. Dle geografa O.J. Martineze rozlišujeme čtyři podoby tohoto efektu:

- 1) odcizení, vzniká, když jsou hranice uzavřeny a nedochází zde k žádné přeshraniční interakci. Příkladem mohou být česko-rakouské hranice do roku 1989.
- 2) koexistenční, kdy je hranice sice otevřena, ale kontakty mezi sousedními státy jsou velmi omezeny (česko-polské hranice do roku 1989)
- 3) kooperační, zde dochází k ekonomické i sociální komplementaritě (v důsledku politických změn po roce 1989 můžeme jako příklad uvést jak česko-polské, tak rakouské i saské hranice).
- 4) integrační, k tomuto efektu dochází při úplnému odstranění hranic (Jeřábek, 2004). Tuto podobu představují v současné době všechny hranice zemí, patřící do Schengenského prostoru.

Následuje vymezení pojmů pohraničí a příhraničí. Velmi obecně lze tyto oblasti definovat jako periferní, strukturálně slabé, s nízkou dopravní infrastrukturou, jenž jsou důsledky předchozího vývoje (vojenské intervence). „*Pojem příhraniční region existuje v Evropě od doby konstituování moderních států a jako zóny tlaku byly příhraniční regiony*

*charakteristické politickým a vojenským nasazením. Příhraniční region je oproti jiným regionům charakteristický vlivem hranice, tedy je v něm patrný již výše zmíněný hraniční efekt“ (Jeřábek, 2004). Mezi atributy příhraničních oblastí můžeme zahrnout „nižší hustotu zalidnění, perifernost, nedostatečnou infrastrukturu, nízký ekonomický potenciál a vyšší míra nezaměstnanosti“ (Netolický, 2007). Dle Maiera můžeme definovat čtyři modely regionů, seřazeny od nejnižší propustnosti hranic, tj. zavřený příhraniční region, k příhraničnímu regionu jako systém mostu, kde most představuje hraniční přechody, které slouží pro výměnu osob, zboží a služeb. Další stupeň příhraničního regionu jako systému kontaktního území umožňuje integraci obou společenství států ležících podél hranic a poslední stupněm je otevřený region. Zatímco specifickým atributem *pohraničí je výrazná geografická blízkost státních hranic* (Netolický, 2007). Chromý vymezuje několik základních znaků, jenž jsou pro dané oblasti charakteristické. Jsou jimi periferní poloha, specifické přírodní podmínky a sociálně-kulturní nesourodost, která byla způsobena historickým vývojem (odsun obyvatel a následné dosidlování po 2. světové válce) (Chromý,2002).*

Stejně jako existuje nespočet definic hranic dle oboru studia, existuje tolik definic vymezení pojmu pohraničí. Mezi nejčastěji využívané typy patří *administrativní* (pohraničí = administrativní jednotka, tj. okres při hranici), *distanční* či *reliktní hranici* (území společného historického vývoje). Dále je možné uvést *kulturní a etnické* vymezení spojené s homogenním územím, ve kterém přetrvávají vazby z dřívějšího období. Velmi podstatným vymezením se stala *subjektivní identifikace obyvatel* s prostorem jako takovým (Jeřábek, 2004). Toto vymezení je spojeno s dalším pojmem, a to *regionální identitou*. Regionální identitou lze tedy chápat jako „*ztotožnění s určitým teritoriem a jako součet duchovních a materiálních hodnot, charakteristická pro regionální společenstva, která je předávána dalším generacím*“ (Zich, 2007).

Lidé žijící na tomto území spojuje společná historie, zvyky a tradice či vyznání. Toto vše bylo ve 20. stol. poznamenáno první a druhou světovou válkou, a především jejími důsledky jako byl odsun Němců, další významný vliv měla po roce 1948 plánovaná státní hospodářská politika a politika znárodňování. K integračním procesům nepřispěla ani železná opona, která rozdělila dokonce celé rodiny, a to v několika tisících případech. Výrazná změna nastala díky politické transformaci po roce 1989 a integrace vizí Evropské unie.

Všechny vlivy se promítly do současného vnímání regionální identity, a tak i aktivit, které z nich pokládá za základní kameny přeshraniční spolupráce. Z předešlých zkušeností lze odvodit, že nejúspěšněji je spolupráce prováděna tam, kde převzali iniciativu místní aktéři, nebo-li je uplatňován přístup zdola nahoru.

Většina pohraničních oblastí se potýká s několika obecnými problémy jako jsou nerovnoměrné rozložení ekonomické aktivity a investic, sociální zázemí apod. V důsledku toho se zde objevují tzv. sociopatologické jevy jako prostituce nebo zvýšená nezaměstnanost a kriminalita, se kterou se mimo jiné potýkalo právě česko-polské pohraničí.

4.2 Charakteristika přeshraniční spolupráce

Jak již bylo zmíněno výše, pohraniční oblasti jsou nesourodé hned v několika různých oblastech, a to ekonomické (dopravní infrastruktura, počet podnikatelů, ekonomická aktivita), sociální (míra nezaměstnanosti, vzdělání, úroveň kriminality) a také hospodářské. Tyto diference vznikly v důsledku nejen demografických změn, ale hlavně politických, které proběhly ve 20. století. Období po druhé světové válce bylo stěžejní pro zjištění závažnosti tzv. hraničního efektu a jeho negativního vlivu na rozvoj pohraničních oblastí. Jako problémové se ukázaly děje, které měly v kompetenci národní vláda a byly zde chybně lokalizovány investice. Mezi tyto problémy se řadí: zdanění, veřejná správa a služby, vzdělání nebo celkové sociální zabezpečení obyvatelstva, budování infrastruktur, cestovní ruch a ochrana životního prostředí. V důsledku těchto problémů bylo zapotřebí vytvořit prostor, zázemí pro efektivní spolupráci aktérů na obou stranách hranic. Iniciativu začali přebírat místní (regionální) aktéři, a to na všech úrovních postavení ke státní správě (viz tabulka č. 5).

Nejblíže k občanům mají však místní samosprávy, znající jejich potřeby a mohou na ně tak efektivně reagovat. Jsou tak nejdůležitějšími aktéry územní samosprávy (Skokan, 2005) „*Poskytují institucionální koherenci, kontinuitu a koordinaci*“ (Manuál pro místní samosprávy, 2015).

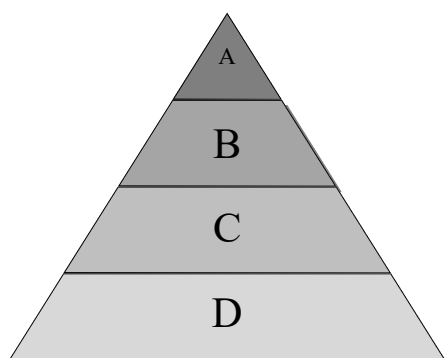
Tabulka 5 Matice aktérů

Úroveň	Veřejný sektor	Podnikatelský sektor	Neziskový sektor
Národní	Ministerstva	Celostátní zájmová uskupení	Svazky, spolky, sítě
Krajský	Kraj, vysoké školy, krajská informační střediska,	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
Lokální	DSO, MAS, obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení a spolky

Zdroj: vlastní zpracování dle Skokana

Významným krokem v realizaci přeshraniční spolupráce bylo založení Association of European Border Regions (AEBR) v českém překladu Sdružení evropských příhraničních regionů⁴, který byl založen v září 1971. Činnosti této organizace a zejména jejich spolupráce s Radou Evropy a Evropskou komisí je zásadní pro další vývoj pohraničních oblastí a euroregionů. Právní základy jsou zakotveny v tzv. Madridské úmluvě- Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními celky a orgány, která vstoupila v platnost 21. května 1981. Druhým právním dokumentem je Evropská charta hraničních a přeshraničních regionů⁵ (www.aebr.net). Dalšími kroky byl pád železné opony v roce 1989 a také vznik Schengenského prostoru roku 1995.

„V širším pojetí lze rozumět přeshraniční spolupráci jako jakékoliv kooperační interakci mezi subjekty z území rozkládajících se na obrácených stranách hranice.

Zatímco užší pojetí jej vysvětluje jako aktivity podporované prostřednictvím politiky hospodářské a sociální soudržnosti EU, směřující k rozvoji přeshraničních ekonomických a sociálních vazeb“ (Jetmar,2007).

4.2.1 Typy přeshraniční spolupráce

Pro správné pochopení významu přeshraniční spolupráce je důležité pojmenovat forma spolupráce. Dle AEBR existují tři typy spolupráce, tj. přeshraniční spolupráce,

⁴ Prvním prezidentem se stal Alfred MOzer, který stál u vzniku AEBR. Jeho nástupcem byl Horst Gerlach.

⁵ European Charter of Border and Cross-border Regions, jejíž platnost je od 11. listopadu 1981

transnárodní a interregionální. Jenž se liší rozsahem stupněm spolupráce, organizace i propojení. Pro efektivní spolupráci je nutné ji jistým způsobem řídit. Pro tyto potřeby vznikly typy struktur rozvíjející přeshraniční spolupráci, jimiž jsou: euroregiony, kterým se podobně věnuje kapitola 5, dále pracovní společenství, kde se jedná o spolupráci bez závazných smluv a právní subjektivity. Poslední strukturou jsou různé institucionální organizace, které mohou obsahovat více struktur (Dokoupil, 2000). Stejný autor vymezuje čtyři struktury dle intenzity integrace přeshraniční spolupráce (struktury typu A,B,C,D). Struktura typu A je nejstarší z nich, představuje nejkompexnější strukturu, nejvyšší stupeň integrace, stejně jako struktury B, které však vznikaly až společně s rozvojem strukturální politiky EU. Struktura typu C se vyznačuje již menší integrací. U posledního typu D se jedná o ty formy partnerství místních a regionálních orgánů, které nemají formální charakter (Dokoupil, 2002).

4.3 Programy podpory Evropské unie pro územní spolupráci

„ Evropská územní spolupráce patří k velmi významným pilířům evropské integrace a kohézni politiky. Odstraňování územních, společenských, kulturních a infrastrukturálních bariér na vnitřních a vnějších hranicích Evropské unie je hlavním cílem přeshraniční spolupráce“ (M. Molak, Přehled efektů přeshraniční spolupráce Euroregionu Glacensis).

Přijetím druhého nejdůležitějšího právního dokumentu Evropské charty hraničních a přeshraničních regionů, která vstoupila v platnost 11.11.1981 a především vznikem Jednotného evropského trhu byl významně podpořen rozvoj vzniku nových euroregionů. Vyústěním bylo otevření hranic v 90. letech, podmíněno demokratizačním procesem probíhajícím na konci 80 let. O podporu se nejvíce zasloužila již výše zmíněná organizace AEBR, ale také sama Evropská unie a to hned několika programy a jejich iniciativami: *Phare*⁶ *Phare CBC*⁷ a *Interreg* (www.dotaceeu.cz).

⁶ Předvstupní program z roku 1989, založen pro potřeby zemí, které usilovaly o vstup do EU (Polsko, Maďarsko a země východního bloku). Podpora se týkala přípravných prací pro instituce veřejné správy. ČR jej využívala od roku 1990 (www.euroskop.cz)

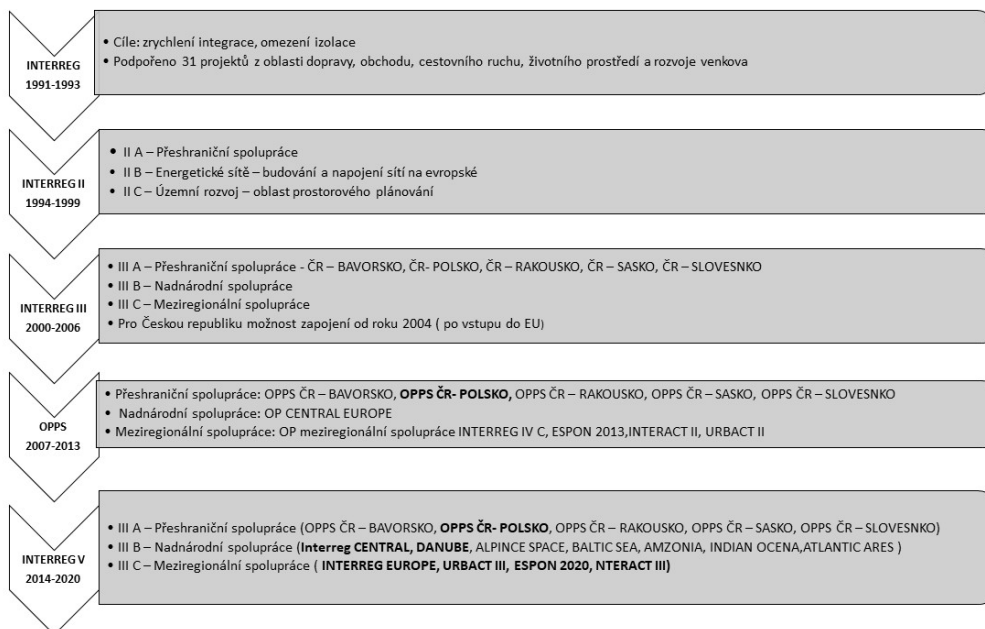
⁷ Odnoží programu Phare je také iniciativa Phare CBC, založena roku 1994. Jenž usilovala o stimulaci přeshraniční spolupráce mezi zeměmi. Součástí této iniciativy byl také FOND MALÝCH PROJEKTŮ. Na našem území skončila činnost roku 2004 (Dočkal, 2005).

Jak uvádí Dočkal a Škoda je iniciativa a k ní přidružené programy pro přeshraniční spolupráci jakousi pomocnou silou a doplňkem k hospodářské a sociální politice Evropské unie, která řeší problémy, jež nejsou řešitelné pomocí klasických nástrojů politiky.

4.3.1 Iniciativa INTERREG

Nově vzniklá iniciativa EU zastřešující financování spolupráce (nadmárodní, mezinárodní a přeshraniční), dotována z fondu pro Evropský regionální rozvoj. Podpora je směřována do projektů menšího rozsahu a tzv. neinfrastrukturálních. Jedná se o nejrozsáhlejší a nejlivnější, co se finančních částek týče, iniciativu, která vznikla již v roce 1990. Pro Českou republiku se stala podstatná až třetí v řadě probíhající iniciativa ,a to v roce 2004, kdy vstoupila do Evropské unie, INTERREG III A, která *bezprostředně navazuje na předvstupní program Phare CBC s cílem odstranit negativní dopad státních hranic na rozvoj území, která k nim přiléhají. Tato iniciativa je v rámci České republiky rozdělena na 5 samostatných programů na jednotlivých hraničních, a sice na hranicích s Polskem, Slovenskem, Rakouskem a dvou německých hranicích - Bavorskem a Sasko* (www.euroregion-silesia.cz). Vývoj této iniciativy znázorňuje následující obrázek č.2.

Obrázek č. 2 Schéma vývoje iniciativy Interreg 1991-2020

Zdroj: vlastní zpracování

Pro potřeby diplomové práce jsou analyzovány programy týkající se sledovaného tématu přeshraniční spolupráce mezi Českou republikou a Polskem, tj. Operační program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013 v Královéhradeckém kraji, navazující na zkušenosti programů Phare Credo, Phare CBC a především INTERREG III A a dále program Interreg V-A Česká republika – Polsko pro roky 2014-2020.

Operační Program přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013

Program spadá pod program Cíl 3- Evropská územní spolupráce. Podporuje zlepšení dopravní dostupnosti příhraničních regionů, ochranu ŽP, podporu podnikatelů a cestovního ruchu dále rozboje společenských, kulturních a vzdělávacích aktivit. Dle počtu schválených projektů a podílu přidělených finančních prostředků byl mezi 2 nejúspěšnějšími programy (z více než 50 programů EÚS). *Součástí je také Fond mikroprojektů⁸, které spravují jednotlivé euroregiony. V případě Fondu mikroprojektů pro region Královéhradeckého kraje je to Euroregion Pomezí Čech, Morav a Kladska – Euroregion Glacensis (viz kapitola 5.2). Na české straně je tvořen Královéhradeckým, Libereckým, Pardubickým, Olomouckým a Moravskoslezským krajem, zatímco z polské strany jej tvoří Dolnoslezské vojvodství (jelenohorski podregion, walbryzyski podregion a wroclawski podregion - strzelinský okres), Opolské vojvodství a Slezské (Rybnický podregion, Bielský podregion, pszcynský okres).* (Operační program přeshraniční spolupráce ČR-PR 2007-2013 v Královéhradeckém kraji).

⁸ Typy mikroprojektů v Euroregionu Glacensis: A- společný mikroprojekt s vedoucím partnerem (, společná žádost), B – partnerský (na každé straně hranice samostatná žádost), C – samostatně realizovaný mikroprojekt(žádost pouze na jedné straně hranice) (Klíma R., Odbor regionálního rozvoje, grantů a dotací, oddělení evropských grantů).

Obrázek č. 3 Podporované území česko-polského přeshraničního programu

Zdroj: www.crr.cz

Rozloha oblasti příhraničí činila 47 097 km² z nichž připadá 23 135 km² na českou stranu a 23 962 km² pro polskou stranu. Celkem bylo podpořeno na 100 velkých projektů a 320 mikroprojektů. Objem celkové dotace z Evropské unie činil přes 2,4 miliardy Kč. Programovací období 2014-2020 se od předchozího liší omezením počtu dotačních programů. Finanční částka alokovaná pro programy cíle Evropské územní spolupráce se zvýšila.

Tabulka 6 Dotace z ERDF do Přeshraniční spolupráce

Programové období	Program	Alokovaná částka
2007-2013	OPPS ČR- POLSKO	219 mil EUR
2014-2020	Interreg V -A ČR- POSLKO	226 mil EUR

Zdroj: vlastní zpracování

Program Interreg V-A Česká republika – Polsko (2014-2020)

Stejně jako tomu bylo u předešlých programů je i tento řízen MMR České republiky – kontaktní místa je Společný sekretariát v Olomouci, dále krajské/maršáلكovské úřady. Pro získání dofinancování spolupráce byly stanoveny kritéria mezi něž patří: společná příprava, společná realizace (nutno splnit vždy), společný personál, společné financování. Vždy je ustanov „vedoucí partner“ který nese odpovědnost za realizaci projektu.

Za programovací období 2014-2020 bylo prozatím ve sledovaném území podpořeno na 66 velkých projektů, 2 projekty pro Technickou pomoc a několik desítek

mikroprojektů s dotací EU téměř 2 miliardy. Témata, která jsou podporována se dělí na prioritní osy, ke které je alokována přesná částka – viz následující tabulka.

Tabulka 7 Finanční alokace z ERDF

Osa	Investiční priorita	mil. EUR	Počet projektů
1	Společné řízení rizik	12,22	5
2	Přírodní a kulturní zdroje	84,63	26
	Přírodní a kulturní zdroje- silniční záměry	51,10	
3	Vzdělání a kvalifikace	10,18	3
4	Spolupráce institucí a komunit	54,52	32
5	Technická pomoc	13,57	2

Zdroj: vlastní zpracování dle Interreg V-A Česká republika- Polsko

4.3.2 Fond mikroprojektů

„Fond mikroprojektů je nástrojem sloužícím podpoře projektů s menší finanční hodnoty, které mají lokální význam a vyznačující se přeshraničním dopadem“ (Přehled efektů přeshraniční spolupráce Euroregionu Glacensis).

Tento fond si bere za cíl rozvoj a podporu spolupráce mezi komunitami po obou stranách hranice, zaměřující se na nápravu jak hospodářských, sociálních, kulturních a hlavně mezilidských vztahů. Pro fond mikroprojektů je vyhrazeno 20% z celkové alokace. V rámci Euroregionu Glacensis jsou mikroprojekty zahrnuty v prioritních osách 2 a 4. V rámci os jsou pro mikroprojekty stanoveny minimální a maximální hodnoty dle toho, zda mají či nemají vedoucího partnera. Viz následující tabulka č. 8.

Tabulka 8 Limity financování mikroprojektů v rámci OP 2 a 4 v programovacím období 2014-2020

OSA 2	Minimální h.	Maximální h.	OSA 4	Minimální h.	Maximální h.
Mikroprojekt bez vedoucího partnera	2000 EUR	30 000 EUR		2 000 EUR	20 000 EUR
Mikroprojekt s vedoucím partnerem	2000 EUR/ každý partner	30 000 EUR/ každý partner		2000 EUR/ každý partner	20 000 EUR/ každý partner

Zdroj: vlastní zpracování dle Překračujeme hranice 2014-2020

Alokované prostředky FM v Euroregionu Glacensis v programovacím období 2014-2020 byly pro polskou a českou stranu příhraničních oblastí rozděleny takto:

Tabulka 9 Rozdělení finančních prostředků pro českou a polskou stranu

	Česká strana	Polská strana
OSA 2	2 053 647	2 000 000
OSA 4	3 080 470	3 000 000
Celkem	5 134 117	5 000 000

Zdroj: vlastní zpracování dle *Překračujeme hranice 2014-2020*

„V závislosti na způsobu zapojení zahraničního partnera do přípravy a realizace se rozlišují následující typy: s vedoucím partnerem, komplementární, samostatné, vlastní (mikroprojekty podané Správci FM na obou stranách hranice)“ (Přehled efektů přeshraniční spolupráce Euroregionu Glacensis).

4.3.3 Další možné programy spolupráce obcí

Mezinárodní spolupráci obcí je možné podporovat i z jiných fondů než jenom z těch, které tvoří širokou škálu financování Evropské Unie – programy jiných donorů, jsou jimi: Mezinárodní visehradský fond, Česko – německý fond budoucnosti a posledním programem je dotační titul České rozvojové agentury pro zahraniční rozvojovou spolupráci obcí a regionů. Jsou vhodné a zároveň dostupné pro české obce a města, které v nich mohou využít buď své existující mezinárodní partnerství, nebo získat podporu na zcela novou spolupráci (Komunitární programy a programy územní spolupráce EU, 2017).

Mezinárodní visehradský fond

Jeho cílem je přispívat k posílení vzájemných vazeb mezi členskými státy tj. Českou republikou, Maďarskem, Slovenskem a Polskem. Do projektů, které jsou v rámci tohoto fondu podporovány musejí být zapojeny minimálně tři členské státy. Je však možné provádět i projekt bilaterální (tedy jen mezi dvěma státy). Posilování spolupráce probíhá v oblastech kultury, vědy, výzkumu, vzdělání (výměnné pobyty žáků) a hlavně cestovního ruchu. „Výraznou výhodou toho fondu je jeho jednoduchost v administraci. Finanční obnos obdrží pouze vedoucí partner a ostatní zapojené subjekty zasílají k proplacení pouze faktury. S fyzickými penězi nepřijdou vůbec do styku“ (Ing. Roman Klíma, oddělení evropských grantů, Krajský úřad, Královéhradeckého kraje).

Velmi podstatnou úlohu zde zaujímá též přeshraniční spolupráce. „Fond provozuje několik grantových projektů (festivaly, výměny mladých, sport a výchovné aktivity pro mladé,

konference či veletrhy), také uděluje individuální stipendia (v magisterských programech, postgraduálech na 1-4 semestry *na všech akreditovaných veřejných nebo soukromých univerzitách nebo Akreditovaných pracovištích Akademie věd zemích V4*“ Dále udělují residenční granty pro mladé umělce (Visegrad Artist Residency Progeam) (Komunitární programy a programy územní spolupráce EU, 2017). Příkladem může být: Projekt The Start of the Cooperation Krkonoše – Tatry, který byl realizován v období od července do listopadu roku 2017. Rozpočet tohoto projektu činil 400 000 Kč. Hlavním cílem projektu bylo zvýšení povědomí o kulturní rozmanitosti a zvýšení podpory společné identity mezi obyvateli. V rámci projektu byly realizovány tyto aktivity: „We know how to communicate“, webové a facebookové stránky projektu, batohy, Pexeso (Memory Game Visegrad), čtyřdenní setkání ve Vrchlabí ve dnech 3.-6.10.2017 (www.visegradfund.org).

„Jsem přesvědčen , že ve všech zanechala návštěva Krkonoš a Vrchlabí hezké zážitky, které si odvezli domů. Takové a podobné záležitosti posilují vzájemné uvědomění, vztah k partnerství a spolupráci, ale nabízejí i možnost poznávání a vzdělávání“.

Jan Sobotka, starosta města Vrchlabí

Česko-německý fond budoucnosti

V rámci tohoto programu je alokována částka 70-80 milionů Kč. Touto finanční částkou jsou podporovány setkání mezi Čechy a Němci. Cílem je navázání kontaktů a nového přátelství, nebo výměna zkušeností a poznatků z oblasti vědy. Příkladem podpořeného projektu je Projekt Festival Meeting Brno 2017, projekt probíhal ve dnech 19.28.5.2017, kdy se během těchto 10 ti dnů uskutečnilo na 54 pořadů, diskuzních fór o palčivých tématech dnešní i minulé doby. *Největším projektem byl „ Family Reunion“ , na nějž bylo pozváno 120 potomků židovských rodin, kterým se podařilo přežít holocaust, ale žijí dnes v důsledku konfiskace majetku na různých kontinentech. Celkové náklady projektu činily necelých šest milionů korun (www.fondbudoucnosti.cz).*

Dotační titul České rozvojové agentury pro zahraniční rozvojovou spolupráci obcí a regionů

Rozvojová agentura spouští výběrová řízení na projekty, které se zabírají zahraniční rozvojovou spoluprací, a to v oblastech zdravotnictví, sociálních služeb, zemědělství a vodních zdrojů. *„Aktivity se soustřeďují na nejchudší a zvláště zranitelné skupiny*

obyvatel v méně vyspělých zemích a zaměřují se na zlepšení jejich podmínek pro důstojný život“ (www.czechaid.cz). Mezi cíle lze zařadit ochranu a udržitelné využívání oceánů, lesů, suchozemských ekosystémů (globální udržitelný rozvoj), zajistit také přístup ke kvalitnímu vzdělání nebo k cenově dostupným energiím a potravinám. Jako příklad lze uvést *Projekt Rozvoj Good Governance ve městě Čačak (Srbsko) na základě zkušeností ve Valašském Meziříčí*. Všechny tyto programy mají jednoho společného jmenovatele a tím je právě mezinárodní spolupráce.

5 Euroregiony, jako formy přeshraniční spolupráce

Pravděpodobně nejdůležitější roli v přeshraniční spolupráci v rámci České republiky zauímají právě *euroregiony*. Tento pojem je odvozen od slova EUREGIO (první přeshraniční forma spolupráce) založena v roce 1958 nesoucí název Gronau, ležící na německo-nizozemské hranici (Branda, 2009).

Definice tohoto pojmu však není vždy jednotná. Dokoupil charakterizuje euroregiony jako „*sdržení územních jednotek (např. okresů, obcí i spolků sousedních zemí) za účelem výměny informací a zkušeností, společného řešení problémů a spolupráce přes hranice především na komunální úrovni*“ (Dokoupil, s 159,1999). Rovněž jej můžeme chápat z geografického hlediska jako území, kde se odehrává spolupráce (jedno národní území či celé území) nebo v rovině institucionální jako organizaci, zřízenou za účelem rozvoje přeshraniční spolupráce. Dle Brandy jsou euroregiony vymezeny nejen administrativními jednotkami, ale právě také socioekonomickými interakcemi.

„*Nezakládají nový stupeň samosprávy, ale slouží jako koordinační orgány zprostředkovávající kontakty*“ (Branda,2009). Tomek definuje euroregiony jako „*demokraticky organizované instituce*“ (Tomek,2001), které jsou zaměřené na přeshraniční spolupráci a jsou základními kameny pro tvorbu koncepcí, strategií a hlavně projektů, které přesahují státní hranici.

Ač jsou definice euroregionů dosti nejednotné, existuje několik společných charakteristik, jenž všechny vykazují. Mezi ně patří: stálé struktury, oddělenost identit svých členů, vlastní administrativa, technické a finanční prostředky a také vlastní systém rozhodování (Netolický, 2007). Jejich nejvýznamnější charakteristikou, kterou se

vyznačují je však komplexnost jejich zaměření. Podpora je věnována hned několika oblastem, mezi nejvíce odporované patří oblasti: cestovního ruchu, dopravy, životního prostředí, kultury, hospodářství a sportu. Méně jsou pak rozvíjeny oblasti školství, lidských zdrojů, knihovnictví a statistiky.

5.1 Euroregiony v České republice

Po pádu „železné opony“ se začaly množit iniciativy, které byly základem pro vznik nových euroregionů, a to převážně na hranicích států východního bloku, ale také při hranicích kandidátských zemí a již členských zemí – Německou a Rakousko. Podél českých hranic se začaly první euroregiony utvářet na počátku 90 let. minulého století. Prvním přeshraničním partnerem se stalo Německo a Polsko se založením Euroregionu Nisa. Postupně zde vznikly i další a k dnešnímu dni v České republice funguje již 13 euroregionů. Jsou jimi Euroregiony: Beskydy, Bílé Karpaty, Egrensis, Glacensis, Krušnohoří, Labe – Elbe, Nisa, Praděd, Pomoraví, Silesia, Silva Nortica, Šumava, Těšínské Slezsko (viz tabulka č. 5).

Zpočátku fungovala spolupráce na bázi nepravidelných konzultací, které nebyly nijak organizované. Postupem času, i díky pragmatické vidině finančního příspěvku, se forma spolupráce měnila k lepšímu. Strany se většinou smluvně zavázaly – v rámci dohod či memorand k navázání pevných partnerských vztahů, a to jak na úrovni lokální, tak regionální. V současné době jsou tyto vztahy naplňovány nejen akcemi, které mají kulturní či vzdělávací charakter, ale také zde dochází k řešení podstatných regionálních otázek (dopravní infrastruktura, cestovní ruch) (Toušek, 2007). Euroregiony v České republice spolupracují převážně formou bilaterální smluv. Pouze ve 4 případech (ze 13) je spolupráce trilaterální.

Tabulka 10 Základní přehled Euroregionů ČR

Název Euroregionu	Vznik	Partnerské státy	Rozloha	Počet obcí	Počet obyvatel
Beskydy	9. 6. 2000	SK, PL	948,5	61	161002
Bílé Karpaty	30.7. 2000	SK	2 236	149	354738
Egrensis	3.2. 1993	NĚMECKO	1836,3	102	234582
Glacensis	5.12. 1996	PL	1745,4	77	276409
Krušnohoří	18.12. 1992	NĚMECKO	1531,9	76	298568
Labe	24.6.1992	NĚMECKO	1558,1	92	374554
Nisa	21.12.1991	NĚMECKO, PL	2713,5	145	427 563
Praděd	2.7.1997	PL	1895,2	74	133000
Pomoraví	23.6.1999	RAKOUSKO, SK	1692,9	40	672019
Silesia	20.9.1998	PL	1074,3	56	222992
Silva Nortica	28.5.2002	RAKOUSKO	1642,8	47	261164
Šumava	20.9.1993	NĚMECKO, RAKOUSKO	3678,1	124	182 466
Těšínské Slezsko	22.4.1998	PL	763,2	41	362 023
Celkem					3 961 080

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Euroregion Glacensis

Euroregion Glacensis je největším ze šesti euroregionů, které kooperují na česko – polských hranicích. Dalšími jsou Beskydy, Nisa, Praděd, Silesia a Těšínské Slezsko.

Dle slov Miroslava Vlasáka (předseda české části Euroregionu Glacensis v letech 2003,2012,2018) se přeshraniční spolupráce začala rozvíjet po roce 1990, kdy padla i mezi našimi státy „železná opona“. Mohly tak započít tendence ke zlepšování života obyvatel v dosud jaksi opomíjených oblastech obou států. „*Obce v příhraničí začaly hledat možnosti, jak vzájemnou spoluprací přispět k řešení podobných problémů. Vyšší úroveň této spolupráce se ukázaly být euroregiony*“ (Přehled efektů přeshraniční spolupráce v Euroregionu Glacensis).

Dne 5. prosince 1996 v Hradci Králové vznikl podpisem Smlouvy o založení, euroregion Glacensis a stal se tak nejstarším svého typu na česko-polské hranici.

Členy české části Euroregionu jsou města a obce okresů Náchod, Rychnov nad Kněžnou, Hradec Králové, Trutnov, Jičín, Chrudim, Svitavy, Ústí nad Orlicí, Pardubice, Jeseník a Šumperk (www.euroregion-glacensis.cz).

Euroregion se stal platformou pro setkávání hlavních aktérů v samosprávě a neziskovém sektoru. Již od konce 90.let 20. století začal fungovat FMP a to v rámci programu Prahe CBC. Od počátku bylo do fondu přidělováno 10% z celkových alokovaných prostředků, v dalším programu INTERREG IIIA bylo poskytováno již 15% a v posledních dvou programovacích obdobích došlo ke zvýšení na již výše zmíněných 20%.

Hlavním tématem se staly rozhledny, které výrazně přispěly k oživení turistiky v pohraničí. „Historicky největším projektem je Česko-polská Hřebenovka, kde se do jednoho projektu zapojilo na 18 partnerů. Projekt zaměřen na obnovení historické dálkové turistické trasy s několika propojeními přes hranici, vybudováním doprovodných investic a masivní propagační kampaní pod společnou značkou Hřebenovka . Hřebenovka z velké části kopíruje hranici a v několika místech volně přechází do druhého státu, což zajišťuje vysoký přeshraniční efekt. Pro zvýšení aktivity příhraničního území bude vybudováno 11 rozhleden např.: Velká Deštná, Šibeník, Vrchmezi nebo Gutowata“ (Přehled efektů přeshraniční spolupráce Euroregionu Glacensis).

Tabulka 11 Počet obyvatel a rozloha Euroregionu Glacensis

	Počet obyvatel	Rozloha
Česká strana	271 196	185 482 ha
Polská strana	849 712	593 298 ha

Zdroj: vlastní zpracování dle www.euroregion-glacensis.cz

Seznam všech členů na české straně je přiložen v příloze č. 1 a členové z polské strany Euroregionu je přiložen v příloze č. 2.

5.3 Závěr teoretické části

V teoretické části diplomové práce, která je zaměřena na téma přeshraniční spolupráce v Královéhradeckém kraji, městě Vrchlabí, byly vymezeny ty pojmy, jenž by měly být základním kamenem pro studovanou problematiku. Kapitoly diplomové práce jsou řazeny systematicky, aby došlo k naplnění stanovených cílů teoretické části, tedy vymezení stěžejních pojmů práce, jako jsou Evropská unie a jí zřizované strukturální fondy, pojmy související s přeshraniční spoluprací. V dalších kapitolách je podrobně rozpracována tematika euroregionů.

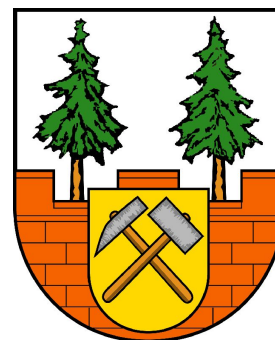
Tyto informace nastudované v teoretické části budou dále využity jako podklady pro správně vypracování empirické části práce, jenž se zabývá krátkou analýzou města Vrchlabí a sekundární analýzou projektů přeshraniční spolupráce, které byly ve sledovaném období podpořeny a jaký vliv tyto projekty měly na území města Vrchlabí.

6 Praktická část

Úvod praktické části je tvořen základní charakteristikou zájmového území, tj. města Vrchlabí, a jeho hlavním přeshraničním partnerem, město Kowary, které leží na Polské straně Krkonoš. Dále je provedena sekundární analýza podpořených projektů zabývajících se přeshraniční spoluprací, sledována bude i jejich finanční náročnost. Posléze bude praktická část doplněna polo standardizovanými rozhovory s představiteli obou měst a zástupci, jenž jsou do přeshraniční spolupráce zainteresováni. Pro dokreslení celé situace bude provedeno krátké dotazníkové šetření. Na základě takto získaných poznatků bude zhodnocen vliv na zájmové území a vyslovit doporučení pro budoucí úspěšnou spolupráci.

6.1 Základní charakteristika města Vrchlabí

Vrchlabí je „brána do Krkonoš“ – horské město, které leží na řece Labe v nadmořské výšce 400-1036 metrů nad mořem s rozlohou 2 766 ha.. Území je typické svým hornatým reliéfem a geomorfologickými útvary. Současným starostou města je senátor Ing. Jan Sobotka. Město je velmi dobře dostupné automobilovou, autobusovou ale i vlakovou dopravou – od hlavního města je vzdálen necelých 130 kilometrů. V letní sezoně se tu křižují cykloturistické autobusy, a naopak v zimě lyžařské skibusy. Přírodní dominantou města je hora Žalý, vysoká 1019 m.n.m. Z rozhledny, která byla na jejím vrcholu postavena, je viditelná i nejvyšší hora České republiky Sněžka i špička vzdáleného Ještědu. Za příznivého počasí je možné pozorovat téměř celá třetina Čech.

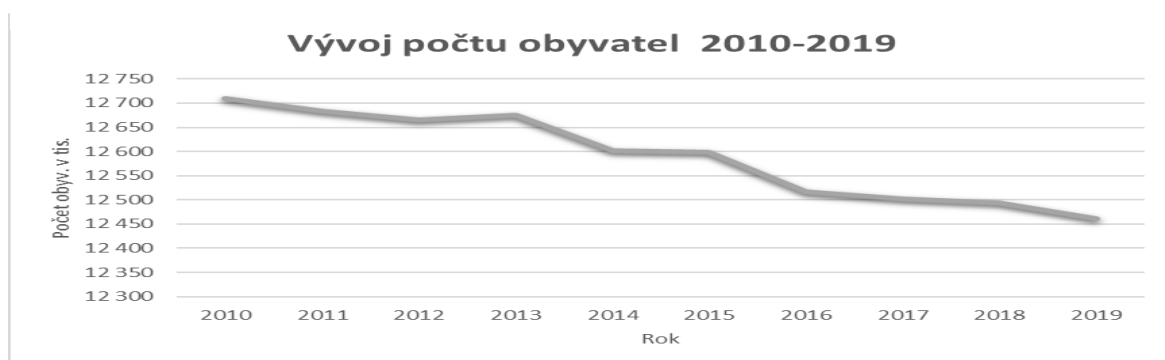

„Vrchlabí je sídlem Správy Krkonošského národního parku a je ideálním východištěm turistických výšlapů“ (Jahodová, 2018). A také sídlem Svazku krkonošských měst a obcí. Průmysl ve Vrchlabí ovládá koncern Škoda Auto, provozující zde montážní haly, dále společnost ARGO-HYTOS či Krkonošské stavebniny.

6.1.1 Sociodemografické údaje

V současné době (k 31.12.2019) žije ve městě Vrchlabí celkem 12 461 obyvatel. Z následujícího grafu je možné konstatovat, že ve sledovaném období tj. 2010- 2019 má vývoj počtu obyvatel klesající tendenci. K tomuto poklesu pravděpodobně dochází kvůli úbytku pracovních příležitostí, vylidňováním částí obcí a také stárnutí obyvatel – tento trend bude s největší pravděpodobností pokračovat i v dalších letech.

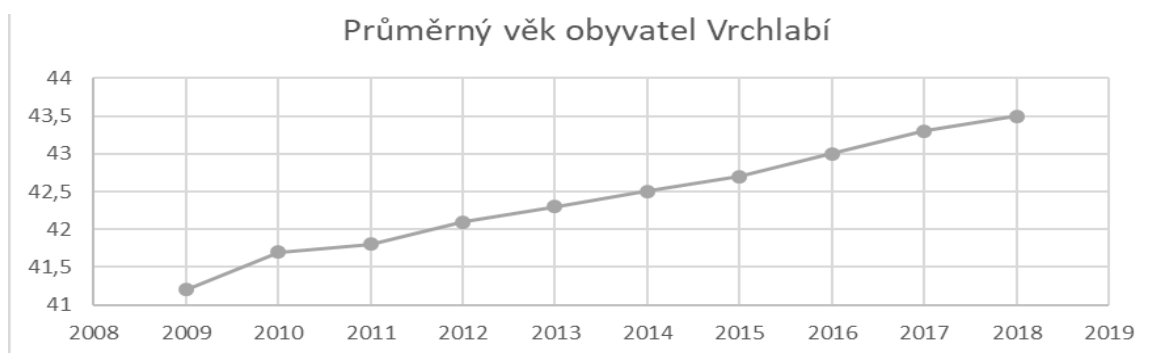
Graf 2 Vývoj počtu obyvatel města Vrchlabí ve sledovaném období 2010-2019

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu

Následující graf znázorňuje průměrný věk obyvatel Vrchlabí. Jak je zřejmé z grafu, průměrný věk ve sledovaném období roste. Od roku 2009 se průměrný věk obyvatel zvýšil o 2 roky a 3 měsíce. I přesto patří město Vrchlabí k těm „mladším“ na území Královehradeckém kraji.

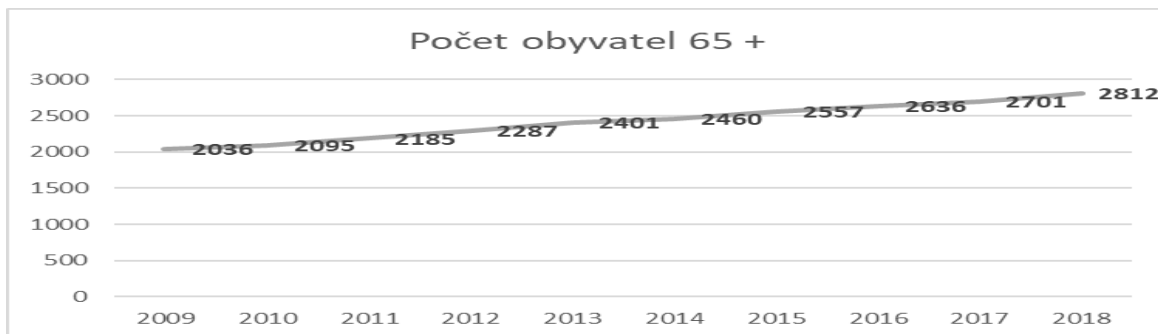
Graf 3 Průměrný věk obyvatel města Vrchlabí

Zdroj: vlastní zpracování

Již z předešlého grafu vyplývá, že obyvatelé města Vrchlabí stárnou. I následující graf zobrazuje tendenci stárnutí obyvatel. Zvyšuje se počet obyvatel starších 65 let, a tedy i podíl na aktivní obyvatelstvu (15-64 let). Nárůst ve sledovaném období (2009-2018) činí 776 osob.

Graf 4 Počet obyvatel starších 65 let

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu

6.1.2 Historie a historické památky

Kořeny historie města sahají až před rok 1300, kdy zde byla vystavěna původní osada, nesoucí název Wrchlab. První písemná zmínka je datována k roku 1359. Nejvýznamnější osobou historie města byl bezesporu Kryštof Gendorf z Gendorfu (královský rada a korutanský důlní odborník), který z města vytvořil centrum hutnictví. V roce 1624 mělo být město pod nátlakem prodáno Albrechtu z Valdštejna, který se ho však zmocnil násilně. Po jeho smrti a 30leté válce získal město od Ferdinanda II. nový rod Morzinů. Společně s nimi přišla také násilná rekatolizace. Tento rod držel město až do roku 1881, kdy po smrti posledními mužského potomka přechází paství na dceru, a ta svým sňatkem zakládá nový rod Černín – Morzinů.

V tomto období dominovala textilní výroba a až do třicátých let 20. století určovala průmyslový a řemeslný rozvoj města. Na konci 19. století se v okolí začaly produkovat materiály pro stavební účely: cihly, kamenivo a vápno. „V roce 1938 po mnichovské zradě se Vrchlabsko stalo součástí sudetské župy, tedy Velkoněmecké říše. Vrchlabský průmysl prodělal rychlou rekonstrukci a veškerá výroba se zaměřila na produkty válečného charakteru“ (www.mestovrchlabi.cz).

V pracovních táborech zde žili jak ruští, angličtí, francouzští zajatci ale také Polky a Ukrajinky v Hořejším Vrchlabí. „*Vysídlení německy mluvícího obyvatelstva po válce (1945-1946) znamenalo radikální změnu poměrů. Do Vrchlabí přišli noví lidé, staré tradice zanikly*“ (www.mestovrchlabi.cz). Další ránu zasadil městu komunistický režim.

❖ Zámek a zámecký park

Mezi nejvýznamnější památky města je zařazen na prvním místě Zámek a přilehlý zámecký park. Stavba renesančního zámku společně se zámeckým parkem započala v roce 1546 a to pod rukou Kryštofa Gendorfa z Gendorfu. Čtyřmi věžemi v nárožích přispěli Mířkovští ze Stropčic na přelom 16. a 17. století. Do roku 1833 obklopoval zámek dvanáct metrů široký vodní příkop se třemi mosty. Od roku 1939 slouží zámek jako sídlo úřadů. O park od roku 1964 pečuje místní Správa Krkonošského národního parku, jenž má v západní části parku své sídlo.

❖ Zámecká kaple Černín – Morzinů

Kapli nechala vystavět hraběnka Aloisie Czerninová (rozená Morzinová) v novogotickém slohu, a to již v letech 1887. V kapli se nachází hrobka, do nichž se od roku 1892 ukládali příslušníci hraběcího rodu. Od konce druhé sv. války slouží jako kostel pro Československou církev husitskou.

❖ Augustiniánský klášter

Maxmilián z Morzinu položil základní kameny kláštera v roce 1705 v barokním stylu a prvky klasicismu. Jeho stavba byla dokončena v roce 1725. V současné době slouží jako sídlo Krkonošského muzea a Správy KRNAPU a dále jako koncertní sál.

❖ Kostel sv. Vavřince

Původní kostel ze 14 století nahradil v roce 1886 trojlodní kostel dlouhý 30 metrů a jednou tak dlouhá štíhlá věž. Nacházelo se zde 5 zvonů, které byly v době 2 světové války použity k válečným účelům a až v roce 2002 byly pořízeny 3 nové zvony, které byly zakoupeny z veřejné sbírky.

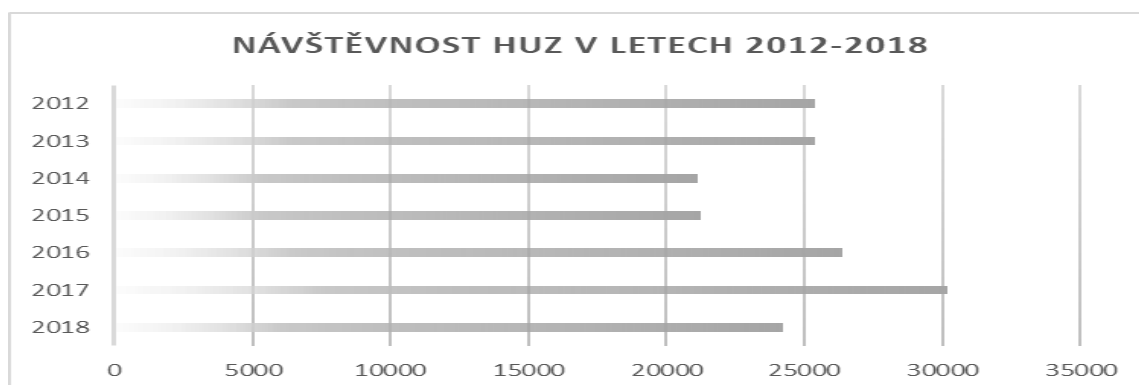
6.1.3 Cestovní ruch

Krkonoše jsou přírodovědecky mimořádně cenou lokalitou České republiky. Právě z důvodů ochrany přírody a trvale udržitelného rozvoje cestovního ruchu byl v roce 1963 vyhlášen Krkonošský národní park – pravděpodobně největší turistické lákadlo. V roce 1962 byla vyhlášena Biosférická rezervace KRNAP – který je od roku 1992 zapsán v seznamu UNESCO.

V zimních měsících je nejnavštěvovanější město Špindlerův Mlýn. V posledních letech proměnlivé klimatické podmínky ovlivňují délku, a především kvalitu zimní sezóny pro rekreanty, v důsledku toho jsou přijímány technická opatření ke zmírnění výkyvů, proto je zdůrazňována potřeba posílení aktivit i mimo zimní sezonu. Pro obyvatele, turisty a hosty jsou pravidelně v letních měsících pořádány Dny řemesel, Krakonošova stovka, Krkonošské pivní slavnosti.

Graf 5 Návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení v letech 2012-2018

Zdroj: vlastní zpracování dle Českého statistického úřadu

V současné době se ve městě nachází 37 ubytovacích zařízení, zahrnující hotely, motely, pensiony. Průměrný počet lůžek za sledované období se pohybuje okolo 1477 lůžek. Největší propad byl zaznamenán v roce 2015, kdy bylo zrušeno velké množství ubytovacích zařízení. Návštěvnost v těchto zařízeních je znázorněno grafem č. 2. Nejvíce osob se ve Vrchlabí ubytovalo v roce 2017 a to 30 202.

6.1.4 Partnerská města

Město Vrchlabí, co se týče přeshraniční spolupráce, patří k velmi aktivním městům, v porovnání s jinými městy v okolí. Spolupracuje s městy z Německa, Francie, Polska, Itálie a nyní nově vzniká spolupráce s Ukrajinou. Oficiální partnerská města jsou však jen z první třech zemí.

Jako první začalo město Vrchlabí spolupracovat s německým Baunatal. Po sloučení okolních obcí má nyní již kolem 28 000 obyvatel. Dominantním zaměstnavatelem se stal závod Volkswagen, který zaměstnává skoro 15 000 lidí, a právě automobilový průmysl tvoří spojkou mezi těmito městy. Oficiální partnerská smlouva byla uzavřena dne 22.6.1991 v Baunatalu, kdy město oslavilo 25.

Druhým partnerským městem se v roce 1993 stalo město Trouville sur Mer, které leží v Normandii u přílehlého Le Havr, město obydluje asi 6 000 obyvatel. Přesto, že jsou města od sebe vzdálená přes 1 400 kilometrů, probíhají zde velmi četná setkání, ať formální jako jsou výstavy, koncerty, ale hlavně ty neformální, jimiž jsou výměnné pobyty mezi studenty Krkonošského gymnázia ve Vrchlabí a College Charles Mozin.

Nejmladším partnerem je město Kowary na polské straně Krkonoš. Ač spolupráce začala až v roce 2007 (kdy bylo podepsáno Memorandum o přátelství, porozumění a spolupráci – viz příloha č. 3) probíhá zde nejvíce aktivit. Důvodem je pravděpodobně společná hornická minulost, tradice průmyslu, a především územní blízkost (města jsou od sebe vzdálena pouhých 55 km), podobná rozloha a stejné stáří měst (první polovina 16. století).

„Dnes se město Kowary, jehož významnou výhodou je výjimečně atraktivní poloha, snaží vytvořit obraz lázni s tradicemi, oblíbených mezi návštěvníky“. (www.muvrchlabi.cz)

6.2 Charakteristika města Kowary

Partnerem, se kterým má město Vrchlabí nejužší přeshraniční vztahy je město Kowary (Memorandum o přátelství porozumění a spolupráci města Vrchlabí a Města Kowary je přiložena v příloze č.4), proto je jeho charakteristice v této části věnována pozornost. Město leží stejně jako

Vrchlabí na úpatí Krkonoš v Zelenohorské kotlině v její jihovýchodní části v Chráněné krajinné oblasti Rudawski Park Krajobrazowy. Jak již bylo zmíněno výše historie Kowar je velmi podobná té vrchlabské. V roce 1148 jeden z valonských horníků jménem Laurentius Angelu dle vyprávění našel železnou rudu. První písemná zmínka je však datována až o deset let později tj. 1158, kdy zde byla založena, z pověření polského krále Boleslava Kadeřavého, osada. S městem Vrchlabí je tedy spojuje nejen hornická minulost a podobné přírodní podmínky, ale v současné době i podobný počet obyvatel tj. 11 784 (www.muvrchlabi.cz).

Současnou starostkou města je Elżbieta Zakrzewska. Dnes se město zaměřuje především na rozvoj cestovního ruchu, a to hlavně cestou rozvoje místních tradic tkalcovských a hornických. V polských Kowarech mohou turisté navštívit trasy „Kowarské štoly“, Park Miniatur ve kterém jsou vystaveny jak památky Dolního Slezska, tak i zmenšenina například nejvyšší hory Krkonoš, Sněžka nebo jilemnický či vrchlabský zámek.

6.3 Analýza podpořených projektů

V následující kapitole je provedena analýza podpořených projektů přeshraniční spolupráce v programovací období 2007-2013 a právě dobíhajícím období 2014-2020. Převážná většina materiálů, sloužících jako podklad k výše zmíněné analýze, byla čerpána z oficiálních webových stránek zúčastněných subjektů, zveřejněných výročních zpráv, publikovaných brožur, propagačních materiálů či povinně vyvěšovaných dokumentů a statistik.

Jak již bylo zmíněno výše v závěru teoretické části práce obě partnerská města spadají do jiných Euroregionů. Vrchlabí spadá do české strany Euroregionu Glacensis kdežto město Kowary je členem polské strany euroregionu Glacensis. Toto rozdělení může způsobovat časový nesoulad předkládání žádostí o dotace z ERDF fondu, neboť pro každý Euroregion platí jiný časový plán podání. Projekty jsou předkládány samostatně – nikoli ve vztahu vedoucí a partner projektu. Každá strana má tedy dle pravidel financování nárok na dotaci do výše až 20 000 EUR. Tato možnost skýtá výhodu, neboť každé město si zodpovídá za svou žádost samostatně.

6.3.1 Realizované projekty v programovacím období 2007-2013

V následující kapitole jsou představeny projekty, které proběhly ve výše zmíněném programovacím období, v rámci OP přeshraniční spolupráce Česká republika – Polsko. V tomto období bylo mezi městy Vrchlábí a Kowary podpořeno z evropského fondu celkem 5 projektů.

1) Společná propagační kampaň Vrchlábí a Kowary

Jak již bylo zmíněno výše v charakteristikách měst, spojuje je hned několik společných znaků, jimiž jsou rozloha, počet obyvatel, podobná historie či doba založení, ale především poloha – jsou „bránami do Krkonoš“. Právě tyto společné atributy se staly důvodem společného programu propagující turistické atraktivitu, jimiž obě města disponují. Cílem tohoto projektu bylo zainteresování a získání návštěvníků podobných cílových skupin obou měst, dále vytvoření reklamních, propagačních materiálů, a upomínkových předmětů a informační turistickou nabídku ve formě tabulí, panelů či venkovních cedulí. V rámci projektu byly vytvořeny celkem 4 uvítací cedule, venkovní tabule, mluvící mapy či trhací mapy regionu Krkonoše. Pro Kowary byly vytvořeny tabule propagující především Park Miniatur jako dominantu města.

Projekt probíhal od května 2009, tento rok byl věnován pouze přípravné fázi, do konce května 2010 probíhal zbytek aktivit. Žádost byla podána do Operačního programu 22 OP Česká republika – Polsko, 3 OP Podnikání a inovace (téma: Životní prostředí) (viz příloha č. 5).

2) Skok do přátelství dětí z měst Kowary a Vrchlábí

Dalším projektem v tomto období, probíhající během celého roku 2012 byl „Skok do přátelství dětí z měst Kowary a Vrchlábí“. Tato cílová skupina byla vybrána právě proto, že nabízí široký dopad. K dětem, jako hlavním účastníkům se mnohem snadněji nabalují další skupiny prarodiče, rodiče, přátelé, ale samozřejmě učitelé a organizátoři. Typy těchto projektů mají tedy široký dopad pro široké spektrum skupin. Právě tento projekt se skládal z pěti jednodenních setkání mezi žáky ZŠ Vrchlábí Horská a z polské strany Szkoły podstawowej Nr. 1 a 3. Setkání na české straně byla: „Lyžování u Krakonoše“ závody na lyžích i bodech, dále „Den plný her“ v areálu budovy ZŠ, kde se soutěžilo například ve skoku a „Na hřebeni Krkonoš“ na Pomezních boudách v Malé Úpě si žáci prošli pohádkovou trasu. Zatímco setkání na polské straně proběhlo ve stylu poznání města

s historickými štolami a parkem miniatur. Při posledním setkání v adventní čase děti mohly poznávat polské tradice jako koledy a jejich vánoční zvyky.

3) Výročí založení měst Kowary a Vrchlabí

Pro pracovní potřeby označen také jako „Projekt 480“ neboť na rok 2013 připadá výročí založení města Vrchlabí (město Kowary již výročí 500 let). Jelikož spolupráce mezi městy v posledních letech jen „kvete“ přišel tedy nápad oslavit toto výročí společně a to kulturně uměleckým programem, který zahrnoval koncert vážné hudby, pořádaný dne 4.8.2013 v prostorách Kláštera pod záštitou KD Střelnice umělců MgA. Magdalena Maria Rainko a celosvětově známého Jana Škrdlíka. Organizátory toho projektu se stala Základní umělecké škola Karla Halíře ve Vrchlabí.

4) Posilování přátelství škol z města Kowary a Vrchlabí

V posledních letech došlo mezi městy díky finanční podpoře Evropské unie k postupnému poznání měst a občanů, jak v úrovni umělecké, kulturní a především školské a právě na tuto úroveň navázáním v pořadí již čtvrtý podpořený projekt kalendářního roku 2014-2015 s názvem „Posilování přátelství škol z měst Kowary a Vrchlabí“ s cílem prohloubení znalostí učitelů a právě žáků základních škol. V rámci posilování navštívily vrchlabské učitelky ze ZŠ Horská partnerské město. V průběhu dvou dní absolvovaly vyučující hodinu s polskými žáky a prohlédly si jak školu, tak i její okolí, navštívily Dinopark a podvečer strávily v příjemném prostředí kulturního domu a shlédly několik etud připravených žáky vrchlabské ZUŠ. Podobný program čekal o dva týdny později i polský učitelský sbor.

5) Vrchlabí a Kowary – společně 10 let v EU

Posledním projektem z programovacího období 2007-2013 se stal projekt, který byl ve svém počátku v roce 2014 sice schválen, ale doporučen jako náhradní. Město se jej přesto rozhodlo realizovat. Od počátku roku došlo k dofinancování, a proto se mohlo pokračovat k intenzivní realizaci. Skládal se symbolicky z deseti setkání, které byly zahájeny oslavami 1. máje. Do celého souboru setkání se zapojilo velké množství subjektů jak z české, tak polské strany. Vrchlabští se zapojili akcemi „Vrchlabí očima fotografů“/ „Taneční ateliéry Oliver“/ „Umělecké ateliéry“.

6.3.2 Realizované projekty v programovacím období 2014-2020

Ve ještě stále probíhajícím programovém období 2014-2020 se prozatím uskutečnily 4 projekty dotované z evropských fondů. Seznam uskutečněných a uzavřených projektů je aktuální k 31.12.2019.

Z rozhovoru s vedoucí kanceláře starosty Mgr. Radkou Noskovou, mající v gesci přeshraniční spolupráci, bylo zjištěno, že město Vrchlabí by rádo zažádalo ještě o 2 dotace (rozhovor, Mgr. Radka Nosková).

1) Zpřístupnění kulturních a historických atraktivit měst Vrchlabí s Kowary

Jak již bylo několikrát zmíněno, města disponují jak společnými historickými atributy, tak kulturními památkami. Cílem tohoto projektu je zvýraznit tyto pamětihodnosti. Ve Vrchlabí byl proto vytvořen Návštěvnický okruh s třemi cedulemi se stojany umístěny v centru města – u Augustiánského kláštera, na nám. T.G.M. a na náměstí Míru. Dále 16 skleněných cedulí, jimiž byly osazeny 16 vrchlabských zajímavostí. V rámci projektu byly vydány i propagační materiály v papírové formě.

2) Vrchlabí a Kowary podporují sportování dětí

V období od 1.9.2017 do 31.7.2018 (školní rok 2017/2018) proběhlo mezi žáky vrchlabské Základní školy Míru s rozšířenou sportovní výukou a kowarskými školami SP1, SP3 a Zespół Szkół Ogólnokształcących w Kowarach (Gimnazjum Stanisława Lema v Kowarech) celkem 8 setkání (příloha č. 5). Pět z nich se uskutečnilo na české straně a 3 na polské. V Polsku to byly sportovní dny započaty Mikulášským sportovním turnajem, pokračovali - „Dnem sportu v Lemie“ či jarní pětkou (5ti kilometrový běžecký závod) – „Jarní běh bez hranic“. Naopak ve Vrchlabí v Areálu manželů Zátopkových se děti zúčastnily „Krkonošských sportovních her v lehké atletice“ (příloha č.6). V zimním období proběhly „Zimní sporty“ – 3denní projekt. Zabojevat také mohly o „Poháry starosty a ředitele školy“. Poslední akcí absolvovanou dětmi ze spřátelených škol bylo pětidenní setkání v nedalekém Ostružně, kde probíhaly orientační běhy či kurzy horolezectví.

3) Umění je radost! Výtvarný projekt dětí z měst Kowary a Vrchlabí

Do tohoto projektu se opět zapojila Základní umělecká škola Karla Halíře. V rámci projektu se žáci učili novým výtvarným technikám - lynoryt, dřevoryt a sádrové techniky. Vedlejším cílem toho projektu patří též pokus o zviditelnění osobnosti Jozefa Gielniaka, narozen v Polsku roku 1932, ze kterého se stal mistr linorytectví. Současně byla dětem představena historie umění měst po obou stranách Krkonoš. Projekt se skládal celkem ze sedmi setkání během druhého pololetí školního roku 2017/2018.

4) Vrchlabí a Kowary – 8 škol společně

Na základě předešlých několikerych provedených partnerských projektů, nabytých zkušeností a zahájených přátelství za posledních 10 let od vzniku partnerství bylo zakončeno probíhající programové období projektem, který zahrnuje celkem 14 aktivit, do kterých bylo zapojeno celkem 8 škol a školských zařízení (pět z nich za Vrchlabí a tři za Kowary). Oblasti spolupráce zahrnovaly sport a turistiku, umění a také technické vzdělání, umožňující případnou následnou spolupráci v tomto směru.

Přehled akcí: Výlet do Muzea Merkuru, Dinopark ve Sklarske Porebě Workshop se stavebníci Merkur, Horský pochod- přechod Krkonoš, Letní sportovní hry (areál Pecka), Fotografické dílny v Kowarech a následná Vernisáž ve vstupních prostorech Zámku (příloha č. 8), Adventní koncert, Zimní sporty, Výtvarný workshop a dílny a jejich výstava.

Projekty, do kterých bude město Vrchlabí ještě v programovacím období 2014-2020 zapojeno, avšak finanční prostředky bude čerpat partnerské město Kowary.

5) Vidět přes objektiv, projít stezku, společně zatančit a na závěr vysochat

„Projekt propojuje v jeden celek všechny dosavadní partnerské projekty realizované městy Kowary a Vrchlabí a je jejich pokračováním. Jeho cílem je prohloubení získaných dovedností žáků, jejich rozšíření o nové oblasti a také další poznávání zajímavostí partnerských měst a turistických oblastí v obou zemích“ (www.dotaceeu.cz).

Výše schválené dotace z fondu ERDF činí: 10 514,78 EUR, příjemcem je však Gmina Miejska Kowary.

6) Společensko-hudební integrace na hranicích - BIG BANDové muzicírování obyvatel Kowar a Vrchlabí

Tento projekt si klade za cíl rozšíření již navázaná spolupráce mezi obyvateli měst po obou stranách Krkonoš. První setkání budou probíhat ve dnech 20 -23.2.2020. Předběžná schválená výše dotace z Evropského fondu ERDF činí: 16 976,41 EUR, celkové předpokládané výdaje by měly být ve výši 19 972.

6.3.3 Analýza subjektů zapojených do projektů

V této části je pozornost věnována analýze subjektů, které se zapojily do přeshraniční spolupráce během obou zkoumaných období, tj. od roku 2007 do roku 2020. V následující tabulce je k nahlédnutí vypracovaný seznam subjektů. Nejvíce subjektů pochází z veřejného sektoru – základní školy, umělecké či Gymnázia. Podíl 6 z 11 subjektů.

Tabulka 12 Seznam zapojených subjektů

Číslo	Sujekt
1	Základní škola Vrchlabí - Náměstí Míru
2	Základní škola a Mateřská škola Horská
3	Základní škola Školní Vrchlabí
4	Krkonošské Gymnázium
5	Základní umělecká škola Karla Halíře
6	Kulturní dům Střelnice
7	Divadelní klub
8	Dům dětí a mládeže Pelíšek
9	Fotoklub Spoušť
10	Regionální turistické informační centrum Krkonoše
11	Město Vrchlabí

Zdroj: vlastní zpracování

Z předešlé tabulky byl vypracován následující graf, v němž je znázorněn počet zapojení subjektů z výše uvedeného seznamu. Jak je z grafu zřejmé nejaktivnějšími subjekty, kromě města Vrchlabí (jako žadatele o dotaci), byla Základní a mateřská škola Horská a Základní umělecká škola Karla Halíře. Z celkového počtu 9 projektů, které obsahovaly celkem 45 setkání (nejrozsáhlejším projektem byl „Vrchlabí a Kowary – 8 škol společně“ se 14 ti akcemi). Druhým v pořadí byla opět Základní škola Vrchlabí – nám. Míru. Tyto podíly jsou závislé na skupinách, na které jsou projekty cíleny tedy žáci základních škol a gymnázií.

Graf 6 Počet zapojení subjektů do podpořených projektů

Zdroj: vlastní zpracování

6.3.4 Finanční analýza realizovaných projektů

Dále byla provedena finanční analýza realizovaných programů dle programovacích období Evropské unie tj. 2007-2013 a 2014-2020.

Co se týče financování projektů – fond mikroprojektů neumožňuje předfinancování. Veškeré platby tedy probíhají ex post, po ukončení všech akcí a následném vyúčtování. Financování tedy musí zajistit město ze svých vlastních zdrojů.

V následující tabulce je výčet 5 realizovaných projektů v prvním programovacím období. Žadatelem bylo vždy město Vrchlabí v rámci oblasti podpory 3.3 – inovace a podnikání. Celkem bylo schváleno a proplaceno 55 840,55 EUR, v přepočtu 1 450 723,- Kč⁹

Tabulka 13 Seznam realizovaných projektů a výše dotací v programovacím období 2007-2013

Název	Žadatel	Osa	Výše dotace v EU
Výročí založení měst Kowary a Vrchlabí	Město Vrchlabí	3.3.	18330,25
Posilování přátelství škol z města Kowary a Vrchlabí	Město Vrchlabí	3.3.	5267
Vrchlabí a Kowary – společně 10 let v EU	Město Vrchlabí	3.3.	7717,09
Skok do přátelství dětí z měst Kowary a Vrchlabí	Město Vrchlabí	3.3.	6 426,42
Společná propagační kampaň Vrchlabí s Kowary	Město Vrchlabí	3.3.	18 099,79
	Celkem		55840,55

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy FM Euroregionu Glacensis

⁹ Tato částka byla vypočítána vynásobením výše vyplacené dotace a průměrným kurzem EUR/CZ v roce, kdy byla částka schválena (viz tabulka č.1 v přílohách).

Předcházející tabulka znázorňuje opět seznam podpořených projektů k 31.12.2019. Tento seznam i celková načerpaná finanční částka se může do konce programového období, které právě probíhá částečně změnit. Jak již bylo uvedeno výše, město Vrchlabí má v plánu ještě v roce 2020 podat ještě jednu žádost v rámci spolupráce s partnerským městem, pro ukončení navázané spolupráce. Rozdílní jsou od předchozího období i typy subjektů jakožto žadatelů. V prvním období byl žadatelem pouze město Vrchlabí v druhém se jimi stali i Základní škola Vrchlabí, Základní umělecká škola Karla Halíře nebo RTIC Krkonoše. Přijatá částka za všechny projekty byla prozatím ve výši 1 326 168,-Kč zatímco národní zdroje činily cca 239 723,- Kč.

Tabulka 14 Seznam realizovaných projektů 2014-2020, výše dotací a celkových nákladů

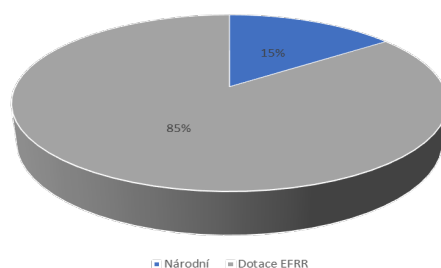
Název	Žadatel	Osa	Typ projektu ¹⁰	Dotace EFRR	Národní zdroje	Celkem
Zpřístupnění kulturních a historických atraktivit měst Vrchlabí a Kowary	Regionální turistické informační centrum Krkonoše	2	B	16 528,25	2 916,75	19 445
Vrchlabí a Kowary podporují sportovní děti	Základní škola Vrchlabí, Náměstí Míru 283	4	B	16 069,65	2 835,85	18 905,50
Umění je radost! Výtvarný projekt dětí z měst Kowary a Vrchlabí	Základní umělecká škola Karla Halíře Vrchlabí	4	B	5 335,01	942,49	6 277,50
Vrchlabí a Kowary - 8 škol společně	Město Vrchlabí	4	B	15 330,50	2 705,50	18 036
			Celkem	53 263,41	9 400,59	62 664

Zdroj: vlastní zpracování dle zasedání EŘV

Následující graf pouze dokresluje situaci rozdělení finančních zdrojů z Evropských fondů ERDF pro programovací období 2007-2013 a 2014-2020 a národních zdrojů. V obou zmiňovaných časových řadách byl podíl stejný 85% dotace a 15% národní zdroje.

¹⁰ Typy projektů : A – s vedoucím partnerem mikroprojektu, B – partnerské projekty, C – samostatné mikroprojekty. Typy se liší v předkládání žádostí, kde a jak je projekt realizován a kdo je za projekt odpovědný.

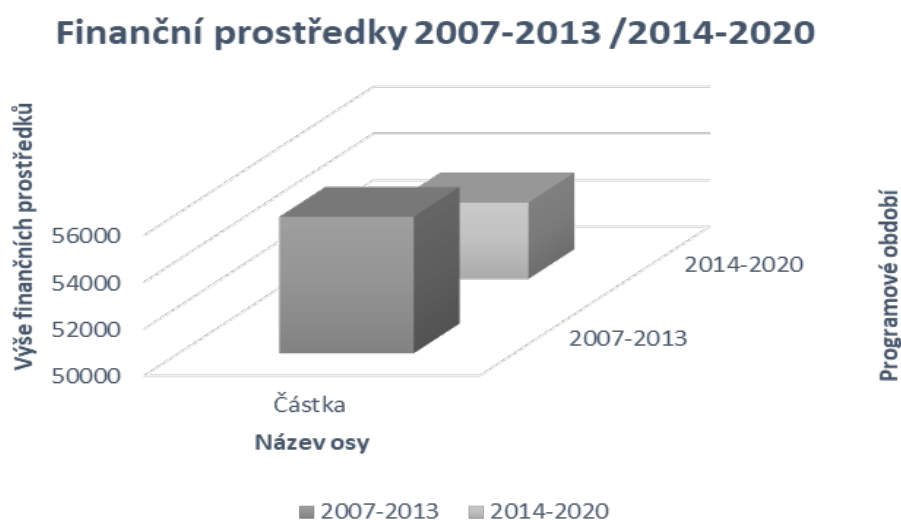
Graf 7 Podíl zdrojů financí z celkové výše za programovací období 2014-2020

Zdroj: vlastní zpracování

Žádosti, které jsou zpracovávány a předkládány, městem Vrchlabím ve spolupráci s městem Kowary a schváleny v rámci grantu operačního programu Přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika nebo INTERREG V-A Česká republika – Polsko, jsou propláceny v celém rozsahu a je obdržena celá požadovaná výše od Euroregionu Glacensis.

Graf 8 Porovnání výše finančních prostředků programovacího období 2007-2013/2014-2020

Zdroj vlastní zpracování

Celková obdržená finanční částka za obě sledovaná programovací období dosahuje výše 109 104 EUR, což je v přepočtu 2 850 000,-Kč.

V neposlední řadě je provedeno porovnání obdržených finančních částek za sledovaná období. Jak je z grafu zřejmé, v první období byla načerpáno více, přesně

o 2 577,14 EUR (přepočteno na CZK - 68 500,38,-Kč¹¹). Tato částka není nijak markantní, zvláště' zohledníme-li i fakt, že v prvním období bylo podpořeno 5 projektů, zatímco ve druhém prozatím 4. I to se může do konce programovacího období 2014-2020 změnit, jak vyplynulo z uskutečněného rozhovoru s Mgr. Radkou Noskovou, která potvrdila záměr města Vrchlabí na podání žádosti o grant z INTERREG V-A Česká republika – Polsko.

Na základě výpočtu průměrných částek obdržených dotací za obě sledované období, můžeme konstatovat, že ač bylo v letech 2014 až 2019 podpořeno méně projektů, jejich finanční náročnost byla větší. Větší tedy byla i průměrná výše dotace.

Obrázek č. 5 Průměrná výše dotace v letech 2007-2013

$$\bar{x} = \frac{18\,330,25 + 5\,267 + 7\,717,09 + 6\,426,42 + 18\,099,79}{5} = \mathbf{11\,168,11}$$

Průměrná částka za první sledované období byla 11 168 ,11 EUR.

Obrázek č. 6 Průměrná výše dotace v letech 2014-2019

$$\bar{x} = \frac{16\,528,25 + 16\,069,65 + 5\,335,01 + 15\,330,50}{4} = \mathbf{13\,315,85}$$

Zatímco průměrná částka za druhé sledované období byla o 2 147,74 vyšší.

6.3.5 Komparace počtu projektů přeshraniční spolupráce a jiných projektů podporující rozvoj města Vrchlabí

Následující tabulka podává ucelený seznam žádostí o finanční podporu na rozvoj města Vrchlabí. Celkem bylo podpořeno společně z fondů EU a národních zdrojů 8 projektů a dalších 5 z jiných dotačních zdrojů (Královehradecký kraj). Finanční analýzy by v této komparaci neměla příliš smysl, ale s jistotou lze říci, že finanční částka do těchto projektů byla mnohonásobně vyšší, neboť se z velké části jednalo o investiční projekty,

¹¹ K této částce autorka došla vynásobením rozdílu obdržené finanční částky a průměrného kurzu EUR za období 2014-2020 (viz tabulka 1 v přílohách).

zatímco v rámci přeshraniční spolupráce jsou podporovány tvz. měkké neinvestiční projekty. Tato komparace byla vytvořena pro zjištění, jak velkou roli hraje přeshraniční spolupráce v rozvoji města Vrchlabí, s výsledkem 13:9. Třináct velkých projektů podporující rozvoj města Vrchlabí a devět projektů přeshraniční spolupráce (viz seznam realizovaných projektů za programovací období 2007-2013 a 2014-2020). Z celkového počtu 22 žádostí tvoří 40%. Tvoří tedy velmi podstatnou část.

Tabulka 15 Komparace počtu projektů

Seznam projektů podpořených z fondů EU a národních zdrojů
Čisté Horní Labe
Územní studie Veřejných prostranství
Přístavba a rekonstrukce kulturního domu Střelnice
Zvýšení kvality personálního řízení MÚ Vrchlabí
Standardizace výkonu sociálně - právní ochrany
Konsolidace IT a nové služby ORP Vrchlabí
Elektromobil pro Vrchlabí
Cyklostezky Vrchlabí - Nábřeží Labská - ulice nádražní - Řešení cyklistické dopravy
Seznam projektů podpořených z jiných dotačních zdrojů
Městský úřad ve Vrchlabí přístupnější pro hendikepované
Měřiče rychlosti zvýší dopravní bezpečnost ve Vrchlabí
Rekonstrukce veřejných toalet
Rekonstrukce povrchů hřiště u gymnázia
Koncepce cyklo dopravy města Vrchlabí

Zdroj: vlastní zpracování

6.4 Souhrn analýzy

Předpokladem pro vytvoření první, praktické části diplomové práce bylo studium obecných charakteristik o městě Vrchlabí, jeho sociodemografický vývoj, historie a cestovní ruch, a obecná charakteristika partnerského města Kowary, se kterým město Vrchlabí udržuje nejužší vztah v rámci přeshraniční spolupráce. Takto nabitě vědomosti byly použity pro analýzu dat projektů podpořených z peněžních prostředků fondů Evropské unie v časovém horizontu 2007-2019. Důvodem pro výběr těchto dvou programovacích období byl fakt, že oficiální spolupráce mezi studovanými městy započala právě v roce 2007. Diplomová práce je však zpracovávána během stále ještě probíhajícího období 2014-2020, proto se mohou zjištěná data změnit.

V šesté kapitole byly tedy podrobně rozebrány realizované projekty zvlášť za období 2007-2013 a 2014-2019 (2020). Analyzovány byly také subjekty, jež se od počátku

spolupráce zapojily různými způsoby, ať jako žadatelé či pořadatelé akcí, do přeshraniční spolupráce mezi českou a polskou republikou. Z této analýzy vyplývá, že nejčteněji se, kromě samotného města Vrchlabí, který je samozřejmě součástí všech projektů (minimálně jako subjekt zprostředkující veškeré předfinancování), zapojují subjekty zabývající se vzděláváním žáků, tj. Základní škola Vrchlabí, Horská a Náměstí Míru a také Základní umělecká škola Karla Halíře.

V komparativní části analýzy byla pozornost věnována finanční stránce projektů. Porovnávána byla výše obdržených dotací z evropského fondu ERDF za první a druhé studované programovací období. Jak je zřejmé z předešlého grafu č. 6, ač bylo za léta 2007-2013 provedeno celkem 5 projektů a za druhé jen 4, rozdíl v obdržené finanční částce se významně neliší. Rozdíl tvoří pouze cca 68 500,- Kč (2 577 EUR). Tato částka se nerovná ani jedné z devíti částek dotace z EU. Z toho vyplývá, že v druhém sledovaném období bylo financováno méně projektů za více peněz. Toto tvrzení je potvrzeno i výpočtem průměrné obdržené finanční částky za každé období. Z finanční analýzy též vyplývá, že během sledovaného období bylo městu Vrchlabí profinancováno skrz Euroregion Glacensis 109 104 EUR. V poslední kapitole této části byly porovnány počty žádostí a podpořených projektů ve městě Vrchlabí. Tato komparace byla vytvořena pro zjištění, jak velkou roli hraje přeshraniční spolupráce v rozvoji města Vrchlabí.

7 Rozhovory

Na první část praktické diplomové práce, navazuje vlastní šetření, které je zpracováno pomocí polo standardizovaných rozhovorů s vedoucími pracovníky města Vrchlabí, kteří mají v gesci organizaci přeshraniční spolupráce, a to nejen té česko – polské. Druhou část tvoří krátké dotazníkové šetření, vytvořené pro žáky základních škol, kteří se pravidelně zúčastňují akcí podporujících výše zmíněnou spolupráci. Šetření má za cíl především zhodnotit dosavadní spolupráci a získat informace o důvodech vzniku spolupráce a její budoucí vývoj. Zatímco cílem dotazníkového šetření je zjištění, zda žáci opravdu navázaly nová přátelství, což je cílem převážné většiny všech uskutečněných projektů.

7.1 Rozhovory s vedoucími pracovníky města Vrchlabí a žadatelé o dotace

Ke konci ledna roku 2020 byly provedeny čtyři polo standardizované rozhovory. První dva rozhovory se uskutečnily s pracovníky městského úřadu ve Vrchlabí, do jejichž gesci spadá právě organizace přeshraniční spolupráce. Dalšími dvěma dotazovanými byly ředitelé základních škol, jenž se hojně zapojují do akcí pořádaných v rámci výše zmiňované spolupráce. Výběr dotazovaných byl proveden na základě jejich odborných znalostech dané problematiky a také době, po kterou se angažují v přeshraniční spolupráci. Podstatné kritérium výběru byla také jejich ochota k součinnosti a spolupráci. Dva vedoucí pracovníci města Vrchlabí jako představitelé žadatele přímo města Vrchlabí a druhými byli ředitelé základních škol jako odlišní představitelé žadatele o grant. Jejich názory mohou být v jistých ohledech stejné, ale také tak odlišné, proto byli pro lepší pochopení celé sledované problematiky vybráno právě takové složení.

O těchto čtyřech dotazovaných osobách byly známy tyto informace socioekonomické charakteristiky: jméno, funkce, kterou zastávají, a jejich trvalé bydliště. Všem bylo položeno celkem šest otázek. Všechny rozhovory proběhly ve sjednaných termínech v prostorách městského úřadu či základních škol města Vrchlabí. Odpovědi na kladené otázky byly zaznamenávány na předem připravené záznamové archy. Dotazování

jsou označeni jako V1 až V4 a jejich základní charakteristiky jsou uvedeny v následující tabulce.

Tabulka 16 Charakteristika dotazovaných

Jméno a příjmení	Funkce	Trvalé bydliště	Označení
Mgr. Radka Nosková	referentka mezinárodní spolupráce	Lánov	V1
PhDr. Michal Vávra	místostarosta	Vrchlabí	V2
Mgr. Petr Jindřich	ředitel ZŠ nám. Míru	Vrchlabí	V3
BcA. Radek Hanuš, DiS.	ředitel ZUŠ Karla Halíře	Lánov	V4

Zdroj: vlastní zpracování

Kladené otázky

- 1) Jaký byl důvod pro zahájení spolupráce mezi městy /školami Vrchlabí a Kowary?
- 2) Jak hodnotíte dosavadní spolupráci mezi městy?
- 3) Budete v navázané spolupráci i nadále pokračovat?
- 4) Domníváte se, že potenciál města Vrchlabí je v rámci přeshraniční spolupráce využit maximálně?
- 5) Co považujete za největší přínos přeshraniční spolupráce s partnerským městem Kowary?
- 6) Jak hodnotíte platformu (administrace žádosti, pravidla atd.) pro čerpání Evropských dotací z Fondu mikroprojektů?

Sestavení těchto otázek koreluje s cíli diplomové práce, tedy zhodnocení dosavadní spolupráce, jejího potenciálu a významu pro město Vrchlabí, pro snadnější pochopení vzniku spolupráce a vytvoření celkového pohledu na přeshraniční spolupráce. A pro naplnění druhého dílčího cíle – tedy zhodnocení platformy čerpání Evropské dotace skrz Euroregion Glacensis.

Pro jednodušší přehlednost a znázornění obdržených odpovědí, na kladené otázky v rámci provedených polostrukturovaných rozhovorů, je vytvořena následující tabulka, která shrnuje tyto odpovědi jednotlivých dotazovaných. Označení dotazovaných viz výše – tabulka č. 15.

Tabulka 17 Záznam odpovědí na otázky z polostrukturovaných rozhovorů

Dotazovaný	V1	V2	V3	V4
Otázky				
1) Jaký byl důvod pro zahájení spolupráce?	-podobnost ve vývoji -po vstupu do EU možnost čerpání dotací -podobnost rozvojových cílů	-možnost čerpat dotace po vstupu do EU - spolupráce v rámci Svazku obcí - vzdálenost	-	-již běžící spolupráce v minulých letech
2) Jak hodnotíte dosavadní spolupráci mezi městy?	- jako velice aktivní a přínosnou pro obě města a jejich obyvatele. -cca 200 setkání	-naplnila očekávání -přirozená cesta („svůj život“)	-přínosná -plodná -automatická	-dostupná (čas) -přínosná a obohacující -podstatná pro mladší generace
3) Budete pokračovat?	- hodlají v roce 2020 předložit min. 2 partner.projekty, typu B. -Spolupráce je tedy nadále žádoucí	-rozhodně ano	-určitě -již nyní máme nápady na další	-velmi rádi bychom
4) Je potenciál města využit na maximum?	- akce v maximálním možném rozsahu, který je limitován personálními možnostmi	-Ne, možnosti růstu tu ještě existují	-myslím, že ano	-využit dostatečně
5) Největší přínos přeshraniční spolupráce?	- především dopad spolupráce na široké spektrum obyvatel partnerských měst	-posilování dobrého vztahu k EU -integrace obyvatel	-přátelé se stejnými zážitky a zájmy	-setkávání lidí z různých států
6) Platforma čerpání Evropských dotací?	- organizačně nesnadná - neúměrně náročnou - MS2014+ je náročnější.	-složitá, náročná časově i znalostně -potřeba více peněz (investiční projekty) -vyúčtování	-nesmyslně zdlouhavá -jednodušší formy -spousta podmínek	-negativní zkušenost -velká administrativní zátěž

Zdroj: vlastní zpracování

7.1.1 Vyhodnocení rozhovorů

Jaký byl důvod pro zahájení spolupráce mezi městy Vrchlabí a Kowary

Mezi hlavní důvody vzniku spolupráce mezi výše zmíněnými městy uvedli respondenti nejčastěji vzdálenost obou měst, ta činí přibližně 50 km. Podstatný vliv měla i podobnost v historickém vývoji a nízká jazyková bariéra (oproti jiným partnerským městům). Na základě podobných rozvojových cílů města byla v roce 2013 uzavřena Smlouva o partnerství. Z pohledu čerpání evropských dotací můžeme použít pojem „účelové spojení“ v rámci kterého jsou získávány granty. V programovacím období 2007-2013 to byl Interreg IIIA Česká republika – polská republika, zatímco v následujícím INTERREG V-A.

Jak hodnotíte dosavadní spolupráci mezi městy?

Spolupráce naplnila očekávání všech dotazovaných. Dle všech je velmi přínosná a plodná. Od podpisu prvního dokumentu po současnost přeběhlo téměř dvě stovky setkání jak na úrovni obyvatelstva, tak představitelů měst. Z toho vyplývá, že je spolupráce velmi aktivní a to napříč celým spektrem oblasti činností. Za celou dobu, kdy spolupráce funguje nalezla si svou „přirozenou cestu ve spojení lidí a žije si jakýsi svůj vlastní život“ (PhDr. Michal Vávra).

Budete v navázané spolupráci i nadále pokračovat?

I zde se všichni respondenti shodují na tom, že hodlají na vybudovanou spolupráci navázat i v dalším programovacím období. „Na počátku roku 2020 proběhlo pracovní jednání pracovníků městských úřadů nad přípravou projektů, podpořené Euroregionem Glacensis a Nisa (u polské strany) v prioritní ose 2 – Elementy kulturního- přírodního bohatství se zvýšenou atraktivitou a ose 4 – Komunitní setkání“.

Ještě v dobíhající období 2014-2020 chystají předložit minimálně 2 partnerské projekty typu B.

Domníváte se, že potenciál města Vrchlabí je v rámci přeshraniční spolupráce využit maximálně?

Převažující názor o dostatečném využití potenciálu města Vrchlabí a maximálního možnému rozsahu, který je limitován pouze personální obsazeností, oponuje jako jediný dotazovaný V2, který zastává názor, že možnosti růstu tu ještě určitě existují, příkladem by mohlo být město Náchod, ležící na hranicích s Polskem, kde přeshraniční spolupráce je „*denní chléb*“.

Co považujete za největší přínos přeshraniční spolupráce s partnerským městem Kowary?

Za největší přínos je všemi považována integrace obyvatel a to v celém věkovém spektru. Důležitým přínosem je i posilování dobrého vztahu k Evropské unie a tzv. *Evropanství*, protože dle V2, kdyby nebylo Evropské unie, nemohly by se tyto projekty provádět. Dalším stvrzením přínosu spolupráce je zájem o další nová setkání i mimo akce grantových projektů.

Jak hodnotíte platformu (administrace žádosti, pravidla atd.) pro čerpání Evropských dotací z Fondu mikroprojektů?

Jednoznačná shoda vyvstala z odpovědí na poslední z otázek. Platforma čerpání dotací z Evropské unie je výrazně komplikovaná, složitá, časově a znalostně náročná. Negativně je hodnocena dlouhá doba mezi podáním žádosti, konečného vyúčtování a proplacení dotace. Jako nedostatek je chápán i minimální finanční obnos na investiční projekty, podporovány jsou převážně „měkké“ projekty. Oproti programovacímu období 2007-2013 došlo k usnadnění doložení personálních výdajů, avšak na druhou stranu došlo ke změně systému, skrz se žádosti podávají, MS 2014+, se kterým je práce náročnější.

7.2 Přeshraniční aktivity z pohledu cílové skupiny

Jako doplněk vlastního šetření byla využita metoda krátkého dotazníku, vytvořeného pro studenty Základní školy náměstí Míru, kteří byli, dle výše provedené analýzy nejaktivnější v zapojování se do projektů a akcí podporující navazování přátelských vztahů mezi obyvateli města Vrchlabí a Kowary. Tato metoda byla zvolena hlavně z důvodu většího množství respondentů, kdy by vyhodnocení rozhovorů metodou polo standardizovaných rozhovorů bylo příliš obsáhlé. Druhým důvodem byl nízký věk respondentů, proto je dotazník tvořen velmi jednoduchými otázkami.

V této části se pokusíme ověřit, jak projekty, podpořené v rámci Euroregionu Glacensis z české strany a Euroregionu Nisa z polské strany Krkonoš, ovlivnily nahlížení na provedené projekty a nová přátelství. Zanalyzován bude počet navštívených akcí a vyhodnocena ta nejoblíbenější. Autorka si zde klade otázku, zda účasti na akcích zaměřených na přeshraniční spolupráci mají vliv na navazování nových přátelství mezi žáky základní školy Vrchlabí a žáky z Kowar. Cílové skupiny, převážné většiny akcí v rámci přeshraniční spolupráce byli právě žáci a studenti mateřských a základních škol, proto je dotazník zaměřen právě na ně.

Dotazník je cílen na názor studentů Základní školy Vrchlabí. Základním souborem jsou tedy žáci výše zmíněné školy. Výzkumným vzorkem se však staly třídy 5A a 5B. V případech použití kvantitativních metody šetření je nutné dbát na dodržení podmínek pro eliminaci výběrové chyby a také reprezentativnosti.

Dotazníkové šetření proběhlo v jednom dni, v prostorách Základní školy Vrchlabí, nám. Míru, pod odborným vedením kantorů. Rozsah výběrového souboru je 60 respondentů.

Dotazník celkem obsahoval 5 otázek, z toho 2 otevřené a 3 uzavřené. V navazujících uzavřených otázkách, byl výběr možností respondentů odpovědět omezen na ano, ne. Dotazník zaznamenává anonymní odpovědi na následující otázky:

- 1) Kolika akcí jsi se zúčastnil/a?
- 2) Kterou považuješ za nejlepší? /Která se Ti líbila nejvíce a proč?
- 3) Našel/la sis nové přátele?
- 4) Jsi s nimi v kontaktu?
- 5) Přivítal/a bys více akcí?

7.2.1 Vyhodnocení aktivit

První položená otázka byla zaměřena na počet akcí, kterých se žáci zúčastnili. Jejich odpovědi byly pouze číselné a pohybovaly se v rozmezí 1-10. Následující graf znázorňuje na ose Y počet žáků, kteří se zúčastnili daného počtu akcí na ose X. Jak je z grafu zřejmé, nejvíce žáků navštívili 3 až 4 akce. Výsledkem výpočtu průměrného počtu navštívených akcí je 3,45 akcí (zaokrouhлено na 3 akce).

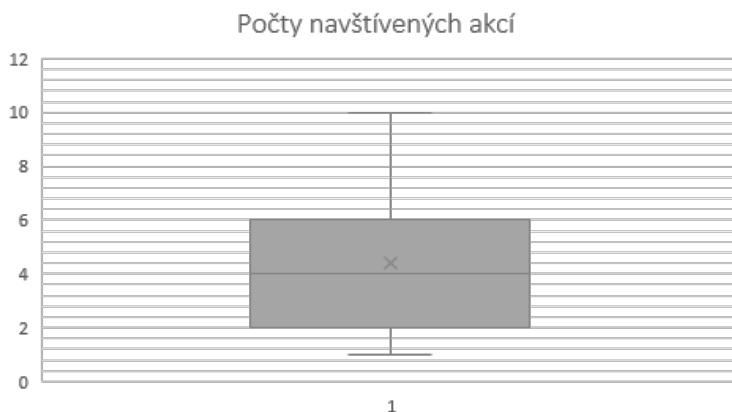
Graf 9 Účast žáků na pořádaných akcích

Zdroj: vlastní zpracování dle dotazníku

Pro částečnou sumarizaci dat byl vytvořen tzv. Box plot nebo-li krabicový graf. Na základě tohoto grafu je posouzen robustní odhad polohy – medián. Mediánová hodnota, která má ze statistického pohledu vyšší vypovídající hodnotu je shodná se zaokrouhlenou průměrnou hodnotou navštívených akcí tj. 3. Tento graf dokáže také odhalit asymetrii v odlehlých hodnotách, kterými jsou v našem případě hodnota 1 a 10. Z délky těchto úseček je zřetelná jednostranná asymetrie.

Graf 10 Krabicový graf počtu navštívených akcí

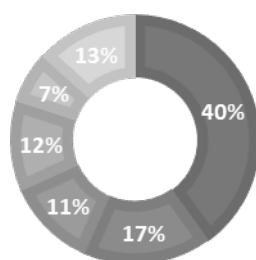
Zdroj: vlastní zpracování

Na základě odpovědí na druhou otázku byl vytvořen následující graf, který podává informace o nejoblíbenější akci se strany žáků. Na pomysleném prvním stupínku se umístila akce „Divadelního klubu s večerní diskotékou a rautem pro všechny“. Tato akce

se líbila 40% dotazovaných. Stříbrnou medaili by získalo „Letní soustředění“, které se uskutečnilo ve dnech 5. -6. 6. 2019 v rekreačním středisku Pecka u Nové Paky. Mezi prováděnými aktivitami bylo například horolezení či orientační běh. Dalšími oblíbenými akcemi bylo „Zimní soustředění“ či „Atletické závody“ v areálu manželů Zátopkových. 13 % dětí si oblíbilo jiný projekt, než jsou výše zmíněné.

Graf 11 Vyhodnocení nejoblíbenější akce

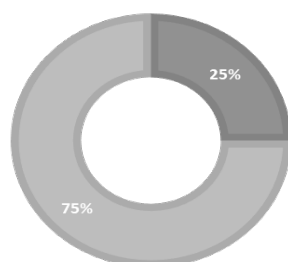
■ DIVADELNÍ KLUB ■ LETNÍ SOUSTŘEDĚNÍ ■ ZÍMNÍ SOUSTŘEDĚNÍ
 ■ ATLETICKÉ ZÁVODY ■ VÝLET NA SLOVENSKO ■ JINÉ

Zdroj: vlastní zpracování

Následující otázka, zaměřená přímo na vztahy žáků s polskými protějšky, podává informace o tom, zda si žáci našli nové přátele. Jak je z grafu zřejmé – výsledek je výrazně negativní. Pouze 25% si našlo nové přátele, ale celkem 75% dětí tvrdí, že nové „kamarády“ z polské strany Krkonoš nenašly. Výsledek získaný z odpovědí vzbuzuje pocit, že projekty, které se uskutečnily v rámci přeshraniční spolupráce, neměly význam pro navázání nových přátelství a tudíž nebyl zcela naplněn jejich cíl . Avšak tento výsledek může být velmi diskutabilní, neboť i výsledek 25% nových přátelství může být brán jako významný. Z této ¼ odpovědí pouze 3 žáci potvrdili, že jsou s nimi i v kontaktu.

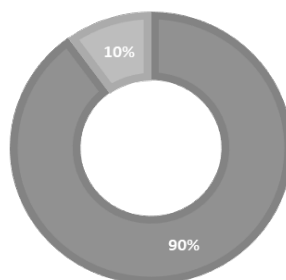
Graf 12 Procentní výsledek nově navázaných přátelství

Zdroj: vlastní zpracování

Pozitivní výsledek přineslo vyhodnocení poslední otázky „Privítal/a bys více akcí?“. Jednoznačný výsledek 9:1 pro pořádání více akcí autorku vede k závěru, že žáci se rádi účastní akcí zaměřených jak na sportovní či kulturní oblast, kde cílovou skupinou jsou právě oni, a rádi se budou účastnit i dalších.

Graf 13 Pořádání více akcí

Zdroj: vlastní zpracování

7.3 Shrnutí

Na základě odpovědí respondentů v polostrukturovaných rozhovorech můžeme konstatovat nejpravděpodobnější důvod zahájení spolupráce mezi městy, a tím byla *vzdálenost* měst, jejich *podobná historie a nízká jazyková bariéra*. Čerpání financí z Evropské unie bylo podmíněno tímto účelovým spojením, které oficiálně vzniklo Memorandem o přátelství, porozumění v roce 2007. Všichni dotazovaní též hodnotí spolupráci jako *přínosnou a velmi aktivní*, nýbrž za celou dobu spolupráce proběhlo téměř 200 setkání. Do budoucna je přislíbeno navázání na dosavadní spolupráci, a to nejen do konce programovacího období 2014-2020, kdy mají být podány ještě minimálně 2 partnerské projekty, ale i nadále. Za největší přínos pro město Vrchlabí byl jednoznačně považována *integrace obyvatel* a posilování vztahu k Evropské unie, zajímavé je, že nikdo z dotazovaných nevedl finanční podporu. Avšak platformu, proto čerpání hodnotí jako *neúměrně zatěžující* a příliš časově náročnou.

Vyhodnocení dotazníkového šetření lze shrnout do několika bodů. Za prvé, žáci se nejčastěji zúčastnili v průměru 3 akcí pořádaných v rámci přeshraniční spolupráce. Z těchto akcí si za nejoblíbenější zvolili akci pořádanou ve městě Vrchlabí v jejich Divadelním klubu, kde byl připraven raut a večerní diskotéka pro všechny zúčastněné. Velmi jednoznačný výsledek přinesla otázka, zda by přivítali více pořádaných akcí, což je

považování za „dobré znamení“ rozvoje spolupráce. Na základě vyhodnocení otázky na navázaná přátelství, byl zjištěn 25% nárůst nových přátelství. Tento výrok můžeme považovat za odpověď na cíl, zda účast na pořádaných akcích má vliv na navázání nových přátelství. Lze tedy konstatovat, že účast na projektech zapříčinila nárůst nových přátelství o 25 %. Toto zjištění může sloužit jako podklad pro aktéry přeshraniční spolupráce pro zvážení, zda takovýto procentní nárůst je dostatečný/ významný nebo zda by nestálo za zvážení orientace na jiné cílové skupiny nebo změnu obsahu projektů. V nadcházející kapitole je na tuto pomyslnou otázku odpovězeno formou nových návrhů a doporučení.

7.4 Návrhy a doporučení

V předposlední části diplomové práce je věnována pozornost, na základě obou provedených šetření, zaměří na návrhy a doporučení v oblasti přeshraniční spolupráce města Vrchlabí.

Z odpovědí, obdržených v rámci provedených polostrukturovaných rozhovorů, je patrné, že spolupráce mezi oběma studovanými městy má kvalitní, dlouholeté kořeny a poslední roky „si žije jakýmsi vlastním životem“. Je tedy doporučeno v této spolupráci pokračovat. Možností pro doplnění mezery ve věkových kategoriích, na které jsou projekty zaměřeny, by mohla být podpora Univerzity třetího věku se zaměřením na spojení polské a české strany Krkonoš.

Z víceméně negativních odpovědí na poslední otázku, týkající se platformy čerpání evropských dotací v rámci INTERREG V-A 2014-2020, vyplývá doporučení pro využití nových alternativ např. Mezinárodní visehradský fond. „*Výraznou výhodou toho fondu je jeho jednoduchost v administraci*“ (Ing. Roman Klíma, oddělení evropských grantů, Krajský úřad, Královéhradeckého kraje).

Zatímco na základě odpovědí na otázky v dotazníkovém šetření můžeme konstatovat, že děti navštěvují akce pořádané v rámci přeshraniční spolupráce, navštěvují je rádi a přivítaly by více takovýchto akcí. Nad čím je však důležité se zamyslet, je zaměření, naplň neboli obsah projektů, které by mohly více napomáhat k propojení obou národů. Jako další možnost by mohly být společné projekty, na kterých by žáci mohly participovat. Aby došlo k reálnému propojení žáků, mohlo by se jednat např. o společenské akce jako plesy či diskotéky.

Druhým návrhem na nový projekt by mohlo být „Letní soustředění v přírodě“, které by obsahovalo aktivity podporující společnou práci a adaptaci (např. řešení záhad, únikové hry, kdy je kladen důraz na důvěru a možnost se spolehnout na své spoluhráče) Hlavním úskalím takovýchto projektů mohou být jazykové bariéry, proto by měly být do projektu zahrnuty tzv. teambuildingové pohybové aktivity pro upevnění kolektivu, zbavení napětí a prvotního strachu a tím zlepšení atmosféry.

Jiný směr rozvoje přeshraniční spolupráce by mohla směřovat na změnu cílové skupiny. Jak je zřejmé z analýzy cílových skupin, většina projektů je zaměřena na žáky základních škol, důvodem zvolení této cílové skupiny je zajištění prezence. Autorka navrhuje jako druhou možnost cílové skupiny osoby důchodového věku – seniory, kteří mají dostatek volného času. Tento návrh byl vyřčen na základě několika podnětů – dle demografických analýz, obyvatelstvo města Vrchlabí stárne a zvyšuje se i podíl obyvatelstva starších 65 let. Dalším důvodem vyřčení návrhu je i založení střediska „Univerzity třetího věku“, která funguje i pod záštitou České zemědělské univerzity v Praze.

8 Závěr

Hlavním cílem předkládané diplomové práce je zjistit a zhodnotit možnosti a meze přeshraniční spolupráce východočeského města Vrchlabí, ležící v Královéhradeckém kraji a polského partnerského města Kowary.

Práci tvoří dvě části - teoretická a praktická. Základní kameny teoretické části byly vytvořeny za pomoci studia odborné literatury, odborných článků, povinně zveřejňovaných dokumentů a každoročně vydávaných závěrečných zpráv. Záměrem této části bylo stanovení správného pojmosloví, týkajícího se přeshraniční spolupráce, které bylo klíčové pro správné proces řešení dané problematiky.

Vrchlabí je podhorské město, ležící v blízkosti Krkonošského národního parku, ve kterém žije téměř 13 000 obyvatel. Právě tyto atributy ho spojují s polským partnerem Kowary, které leží na opačné straně Krkonoš.

Spolupráce mezi těmito městy oficiálně započala již v roce 2007. Od této doby dochází mezi Vrchlabím a Kowarami k pravidelnému setkávání, a to různými formami. Těmito formami jsou projekty podporující rozvoj cestovního ruchu, setkávání na úrovni představitelů měst, a především studentů škol ve sportovní a kulturní oblasti.

Od počátku oficiální spolupráce, proběhlo na 200 setkání, což potvrzuje vysokou aktivitu. Z rozhovoru s představiteli měst lze konstatovat, že na setkávání se bude navazovat i v budoucnosti. Ještě během posledního roku končícího programovacího období budou předloženy minimálně dva partnerské projekty typu B.

Na základě výsledků těchto analýz vyplývá, že do přeshraniční spolupráce se aktivně zapojilo celkem 10 subjektů, jenž se zapojují pravidelně. Z celkové počtu 22 žádostí o finanční grant pro mezinárodní spolupráci pro město Vrchlabí jich 9 (41%) spadalo do spolupráce s městem Kowary. Město Vrchlabí obdrželo na všechny podpořené projekty finanční dotaci ve výši 109 104 EUR z Fondu Mikroprojektů v rámci Euroregionu Glacensis. Nejvyšší částka byla proplacena v rámci projektu: „Zpřístupnění kulturních a historických atraktivit měst Vrchlabí a Kowary“. Zatímco nejméně nákladným se stal projekt „Posilování přátelství škol z města Kowary a Vrchlabí“, který byl však na základě výsledků dotazníkového šetření zvolen jako nejoblíbenější akce.

Z rozhovoru s představiteli žadatelů o dotace vyplývá, že největší přínos setkávání není finanční podpora, ale *integrate* obyvatel v celém věkovém spektru a posilování dobrého vztahu k partnerskému městu a Evropské unii jako takové. Z rozhovorů též vyplývá subjektivní negativum jímž je vysoká časová a administrativní zátěž, která je dále neúnosná a brání ve větším rozkvětu spolupráce. Přesto, že existují i jiné alternativy čerpání financí v rámci Evropské unie jako je například Mezinárodní visehradský fond.

Na základě provedeného dotazníku můžeme konstatovat, že žáci v průměru navštívili 3 akce přeshraniční spolupráce. Jako nejoblíbenější byla zvolena akce v Divadelním klubu s diskotékou a rautem pro všechny zúčastněné v rámci projektu „Posilování přátelství škol z města Kowary a Vrchlabí“. Jednoznačný výsledek přinesla otázka, zda by přivítali více pořádaných akcí, což autorka považuje za „dobré znamení“ rozvoje spolupráce. Na základě vyhodnocení otázky na navázaná přátelství, byl zjištěn 25% nárůst nových přátelství. Tento výrok můžeme považovat za odpověď na otázku, zda účast na pořádaných akcích má vliv na navázání nových přátelství. Toto zjištění může sloužit jako podklad pro aktéry přeshraniční spolupráce pro zvážení, zda takovýto procentní nárůst je dostatečný/ významný nebo zda by nestálo za zvážení orientace na jiné cílové skupiny nebo změnu obsahu projektů.

Téma, jenž bylo v diplomové práci rozebíráno je velmi obsáhlé, ale také specifické. Autorka jej vypracovala v rámci stanovených cílů, jejichž řešení může pomoci k objasnění aktuální problematiky přeshraničních vztahů. Příklad města Vrchlabí, spadající do Euroregionu Glacensis, umožňuje vhled do dění prováděných aktivit v rámci česko-polské spolupráce, které byly podpořeny Fondem mikroprojektů z výše zmíněného Euroregionu.

Projekty podporující dobré přeshraniční vztahy již od útlého věku dětí mohou být cestou k přirozenému stavu a něčemu zcela *normálnímu*. Teprve následující roky nám však ukážou, jak dobře se nám bude dařit naplňovat tuto vizi, a dále propojovat soužití Čechů s polskými přáteli v našem malebném česko-polském příhraničí.

9 Seznam použitých zdrojů

BLAŽEK, J., UHLÍŘ, D., Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-2384-9.

DOČKAL, V. Přeshraniční spolupráce na východních hranicích České republiky: růžový obláček a hrana reality. Brno: Masarykova univerzita, Mezinárodní politologický ústav, 2005. ISBN 80-210-3751-2.

DOKOUPIL, J., HAVLÍČEK, T., JEŘÁBEK M., a kol., České pohraničí – bariéra nebo prostor zprostředkování? 2004. ISBN

CHROMÝ P., Teoretický vstup do problematiky in Jeřábek M., Geografická analýza České republiky, ISBN

JETMAR M., Cestovní ruch v příhraničních oblastech, 2007, ISBN 978-80-86578-65-1

JAHODOVÁ, A. ,Krkonošské výlety – střed, Správa KRNAP, Vrchlabí, 2018, ISBN: 978-80-7535-081-7

KADERÁBKOVÁ, J., WOKOUN R. a kol., Úvod do reg. věd a veřejné správy, 2. rozš. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2008, 455 s. ISBN 978-80-7380-086-4.

PŘEKRAČUJEME HRANICE 2014-2020, Přehled efektů přeshraniční spolupráce v Euroregionu Glacensis, Euroregion Pomezí Čech, Moravy a Kladska – Euroregion Glacensis, Jawor, 2018, ISBN: 978-83-64261-81-7

PATOČKA, J., HEŘMANOVÁ E., Lokální a regionální kultura v České republice: kulturní prostor, kulturní politika a kulturní dědictví. Praha, 2008. ISBN 978-80-7357-347-8

PEKOVÁ J., PILNÝ J., JETMAR M., Hospodaření a finance územní samosprávy: obce, aktéři a cíle místní politiky. 3., aktual. a rozšř. Vydání, Praha 2004, ISBN 80-726-1086-4

SKOKAN, Karel. Evropská regionální politika v kontextu vstupu České republiky do Evropské unie, Ostrava, 2003. 114 s. ISBN 80-7329-023-5

STEJSKAL J., KOVÁRNÍK J., Regionální politika a její nástroje: vybrané sociální, kulturní a environmentální aspekty., 3. vyd., Praha 2009, ISBN 978-80-7367-588-2

ŠVEHLOVÁ, K.: Euroregiony na česko-polské hranici. ČSÚ, Liberec, 2003, ISBN 80-250-0647-6.

NETOLICKÝ, V., Euroregiony: úvod do problematiky, Praha, Vysoká škola finanční a správní, 2007. ISBN 978-80-86754-78-9.

VANHOVE, Norbert a Leo H. KLAASSEN. Regional policy: a European approach. 2nd ed. Brookfield, Vt., USA: Gower Pub. Co., c1987. ISBN 05-660-5413-2.

WOKOUN, R., KADERÁBKOVÁ, J, MATES, P. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 4. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-80-5.

ZICH, F., Přeshraniční vlivy v českém pohraničí: Ústí nad Labem: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 2007. ISBN 9788070449318.

Ostatní

BORKOWSKA, Katarzyna.: Zpráva z 10 let činnosti Euroregionu Glacensis. Sdružení měst Kladské oblasti, Kladsko, 2006.

Evropské strukturální a investiční fondy 2014-2020 v kostce

Twinning for Tomorrow's world, Practical handbook, Council of European Municipalities and Region, October 2007

Současné trendy v partnerství měst a obcí, Sbírká praktických příkladů mezinárodní spolupráce, Svaz měst a obcí, Praha 2012

Manuál pro místní samosprávy: komunikace témat rozvojové spolupráce – projekt Partnerství pro rozvoj – přínos místních samospráv pro EYD 2015, Praha 2015

KLÍMA, J., Technická pomoc pro Královéhradecký kraj - OPPI ČR-PR 2007-2013

Překračujeme hranice, CRR ČR – propagace II. OPS ČR- PR 2007-2013, Olomouc, 2015

Výroční zpráva zveřejněna v rámci mikroprojektu Fond mikroprojektů v Euroregionu Glacensis spolufinancovaného z prostředků fondu pro regionální rozvoj v rámci

Operačního programu přeshraniční spolupráce Česká republika – Polská republika 2007-2013, ISBN 978-83-64922-23-7

Online zdroje literatury

BRANDA, Pavel. Euroregiony v České republice – komparativní analýza. In: Současná Evropa. roč. 2009, <https://www.vse.cz/polek/download.php?jnl=se&pdf=63.pdf>.

Internetové zdroje

Český statistický úřad, dostupné z:
https://www.czso.cz/csu/xh/so_orp_vrchlabi

Divadelní klub dostupné z:
<http://www.divadelniklubvrchlabi.cz/>

Dům dětí a mládeže Pelíšek dostupné z:
<http://www.ddmvrchlabi.cz/>

Dotace projektů dostupné z
<https://www.dotaceeu.cz/>

Euroregion Glacensis, dostupné z:
<https://www.euro-glacensis.cz>
<https://www.euro-glacensis.cz/clanky-euroregion-glacensis-slavi-20.-narozeniny.html>
<https://www.euro-glacensis.cz/phare-credo-cbc.html>
<https://www.euro-glacensis.cz/uvodem.html>

Euroregion Silesia dostupné z:
<https://www.euroregion-silesia.cz>
http://www.euroregion-silesia.cz/show_text.php?id=programy-EU-interreg-III-o-programu2&open_menu=110

Evropská rámcová úmluva o přeshraniční spolupráci mezi územními celky a orgány
<https://www.aebr.net>.

Metodika pro roky 2014-2020 dostupné z:
www.dotaceEU.cz/metodika2014-2020

Město Vrchlabí dostupné z:
<https://www.muvrchlabi.cz/> , <https://mestovrchlabi.cz/>

Město Kowary dostupné z:
<https://kowary.pl/>

Ministerstvo pro místní rozvoj dostupné z:

<https://www.mvcr.cz/clanek/cestovani-po-eu-schengenu.aspx>

Krkonošský národní park dostupné z:

<https://www.krnap.cz/>

Krkonošské gymnázium

<https://www.gymvr.cz/skola2/?cat=4>

Krkonoše a jeho cestovní ruch dostupné z:

www.krkonose.eu

Kulturní dům Střelnice dostupné z:

<https://www.strelnicevrchlabi.cz/>

Operační program česko-polská spolupráce 2007-2013

<http://old.cz-pl.eu/>

Obec Libchavy

<https://www.libchavy.cz/euroregion-glacensis/d-1831>

Předvstupní programy dostupné z:

www.euroskop.cz

Puls vydání 7/2019 dostupné z

www.muvrchlabi.cz/puls.cz

Regionální turistické informační centrum dostupné z:

<http://www.aticcr.cz/regionalni-turisticke-informacni-centrum-krkonose-vrchlabi/os-1209>

Schengenský prostor dostupné z:

<https://www.mvcr.cz>

Seminář - Ing. Roman Klíma, oddělení evropských grantů, Krajský úřad,

Královéhradeckého kraje dostupné z:

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/evropska-unie-ehp/2014-2020/vyrocnni-akce-programu--20--21-9-2018--hradec-kralove-117756/>

Základní škola – Náměstí míru dostupné z:

<http://www.zsvrchlabi.cz/>

Základní škola Školní dostupné z:

<http://www.zsskolnivr.cz/>

Základní škola a mateřská škola Vrchlábí - Horská dostupné z:

<https://www.zshorskavvrchlabi.cz/>

Základní umělecká škola Karla Halíře, Vrchlábí dostupné z:

<https://www.zus-vrchlabi.cz/>

Zápis ze zasedání, výroční zprávy, schválené projekty Euroregionu Glacensis dostupné z:
<https://www.euro-glacensis.cz/schvalene-projekty.html>

Legislativa

- Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje
- Zákon 312/2011 Sb., o státních hranicích
- Nařízení EP a Rady č. 1300/2013
- Nařízení EP a Rady č. 1304/2013
- Nařízení EP a Rady č. 1305/2013
- Nařízení EP a Rady č.1306/2013
- Nařízení EP a Rady č.1310/2013
- Nařízení EP a Rady č. 508/2014

10 Přílohy

Příloha č. 1 Průměrný kurz

Příloha č. 2 Členové polské strany Euroregionu Glacensis

Příloha č. 3 Členové české strany Euroregionu Glacensis

Příloha č.4 Venkovní mapa Vrchlabí z programu „Společná propagační kampaň města Vrchlabí a Kowary

Příloha č. 5 Memorandum o přátelství, porozumění a spolupráci

Příloha č. 6 Smlouva o partnerství

Příloha č.7 Plakát „ Podporujeme sportování dětí“

Příloha č. 8 Plakát „ Krkonošské sportovní hry v lehké atletice“

Příloha č. 9 Fotografie z vernisáže Fotografické dílny – Výstava fotografií mladých fotografů

Příloha č. 10 Pozvánka na vernisáž

Příloha č. 1

Rok	Průměrný kurz
2007	27,76 Kč
2008	24,94 Kč
2009	26,45 Kč
2010	25,29 Kč
2011	24,59 Kč
2012	25,14 Kč
2013	25,97 Kč
2014	27,53 Kč
2015	27,28 Kč
2016	27,03 Kč
2017	26,33 Kč
2018	25,64 Kč
2019	25,67 Kč

Příloha č. 2

ČLENOVÉ POLSKÉ ČÁSTI		
Členská obec	Počet obvatel	Rozloha (km2)
Bačetín	5758	73,41
Borow	5200	99
Bielawa	33157	36,2
Boguszow- Gorce	17635	27
Bystrzyca Klodska	20806	338,6
Cieplowody	3286	77,5
Czarny Bor	4887	66,31
Duszniki Zdroj	5393	22,3
Dzierziniow	37008	20
Dzierżoniów - gmina	9370	142,05
Gluszyca	9654	61,9
Jedlina Zdroj	5312	17,5

Kamieniec Zabkowicki	8881	95,96
Klodzko	29799	25
Kondratowice	17335	98,14
Klodzko-gmina	17437	252
Kudowa Zdroj	10615	34
Ladek Zdroj	9741	117
Lewin Klodzki	2029	52,2
Mioszow	7558	76,2
Miedzylesie	8048	189,3
Nowa Ruda	25730	37
Nowa Ruda- gmina	12833	140
Polanica Zdroj	6964	17,2
Przeworno	5364	111,96
Radkow	9776	139,9
Stoszowice	5766	109
Stronie Slaskie	7902	145
Strzelin	22033	171,64
Szczawno Zdroj	5844	14,9
Szczytna	7616	133,2
Walim	5956	78,8
Walbrzych	129409	84,8
Zabkowice Slaskie	23854	146,9
Ziebice	18763	222,4
Zloty Stok	5109	75,6
Powiat Dzierżoniowski	104000	478,3
Powiat Klodzki	174689	1643,5
Powiat Zabkowicki	71414	800,77

Příloha č. 3

ČLENOVÉ ČESKÉ ČÁSTI		
Členská obec	Počet obyvatel	Rozloha (km2)
Adršpach	542	1972
Bačetín	388	8,13
Bartošovice v Orlických horách	206	35,61
Batňovice	685	4,47
Bělá nad Svitavou	478	11,56
Benecko	1142	16,52
Bernartice	902	17,93
Bílá voda u Javorníka	289	15
Bohdašín	235	5,38
Bohuslavice nad Metují	978	14,14
Borovnice	384	8,19
Borohrádek	2153	14
Borová	212	3,07
Božanov	372	19,2

Brandýs nad Orlicí	1423	4,34
Broumov	8191	22,26
Bystré	228	3,28
Častolovice	1681	5,6
Čeňkovice	192	5,97
Černý důl	760	22,18
Čermná nad Orlicí	1013	10,98
Červená Hora	186	2,1
Červený Kostelec	8446	24,06
Česká Čermná	446	10,98
Česká Skalice	5447	17,36
Česká Třebová	16655	4,09
Chotěvice	1032	20
Chvaleč	644	17,21
Chlístov	81	1,3
České Meziříčí	1634	21,91
Deštné v Orlických horách	625	32,09
Dobré	837	17,35
Dobruška	7036	34,44
Dolní Čermná	1311	14,9
Dobřany	114	4,05
Dvůr Králové nad Labem	16167	35,82
Hejtmánkovice	659	13,02
Horná Radechová	496	5,5
Horní Čermná	1001	17,6
Horní Adršpach	519	19,72
Hronov	6165	22,04
Hostinné	4759	8,06
Hradec - Nová věc	304	4,5
Chleny	266	4,1
Chlístov	95	1,38
Chlumeck nad Cidlinou	5298	21,43
Jablonné nad Orlicí	3054	4,38
Janov	110	3,4
Jánské Lázně	800	13,73
Jaroměř	12736	23,95
Javornice	879	18,41
Kostelec nad Orlicí	6163	26,19
Kounov	246	11,35
Králiky	4682	52,79
Královec	158	995
Krchleby	81	1,69
Křinice	359	16,45
Kuks	235	4,82
Kvasiny	1343	6,66
Lampertice	446	5,84

Lánov	1725	16,96
Lanškroun	9893	20,65
Lavičné	133	4,69
Letohrad	6165	23,55
Lhoty u Potštějna	275	5,72
Libel	116	3,6
Libchavy	1710	22,12
Lično	626	6,29
Liberk	694	54,08
Lukavice	520	10,9
Machov	1133	19,39
Malé Svatoňovice	1540	6,7
Malá Úpa	138	26,6
Mladé Buky	2222	26,7
Moravská Třebová	10100	42,02
Meziměstí	2710	25,72
Náchod	20688	33,26
Nahořany	540	14,16
Nové město nad Metují	9859	23,12
Nový Hrádek	765	11,38
Ohnišov	479	10,51
Olešnice v Orlických horách	461	14,29
Opočno Orlické Záhoří	205	29,12
Osečnice	301	7,85
Otovice	380	10,59
Pěčín	536	14,76
Pilníkov	1244	16,99
Podbřezí	514	786
Pohoří	669	637
Police nad Metují	4311	24,35
Potštejn	912	9,04
Rokytnice v Orlických horách	2258	40,21
Rychnov nad Kněžnou	11333	34,96
Říčky v Orlických horách	92	14,81
Sedloňov	221	19,01
Skuhrov nad Bělou	1075	16,63
Slatina nad Zdobnicí	831	16,31
Sněžné	133	6,07
Solnice	2171	12,72
Sopotnice	968	13,57
Staré Město	1853	8,6
Suchý důl	428	13,27
Synkov Slemeno	364	7,25
Svoboda nad Úpou	2139	7,75
Špindlerův Mlýn	1194	76,92
Teplíce nad Metují	1670	56,04

Trutnov	30819	103,3
Třebechovice pod Orebem	5876	21,03
Ústí nad Orlicí	14499	36,34
Val	280	6,04
Velichovky	749	7,9
Velké Poříčí	2429	7,4
Vítězná	1273	24,75
Vrbice	130	2,43
Vrchlabí	12461	27,66
Vysoká Srbská	256	7,41
Žacléř	3523	21,83
Žamberk	6077	23,55
Žďár nad Metují	638	8,17
Zdobnice	200	33,05
Žernov	250	4,69
Zlatá Olešnice	185	9,43

Příloha č 4

Regionální turistické informační centrum Krkonoše
Regionales touristisches Informationszentrum Riesengebirge
 Krkonošská 8
 543 01 Vrchlabí
 Tel.: +420 499 405 744
 E-Mail: info@krkonose.eu
www.mestovrchlabi.cz
www.krkonose.eu

GPS
 50°37'37.088"N | 15°36'33.747"E

Vzdálenosti
Entfernungen

Vrchlabí - Praha 130 km
 Vrchlabí - Berlin 380 km

Důležitá telefonní čísla
Wichtige Telefonnummern

- Policie 158
- Horská služba +420 1210
- Hasiči 150
- Záchraná služba 155
- Tísňové - centrální číslo 112
- Notrufe - zentrale Rufnummer

Vrchlabí

Krkonoše
Riesengebirge

Příloha č. 5

**LIST INTENČYJNY DOT. PRZYJACIELSKICH STOSUNKÓW
I POROZUMIENIA O WSPÓLPRACY**

MIASTA VRCHLABI I MIASTA KOWARY

My jako przedstawiciele miast Vrchlabí i Kowary
wyrazamy dobrą wolę zawarcia porozumienia.

List intencyjny jest zgodny z jednym z podstawowych celów Unii Europejskiej. Wypełnia treść Celu 3 polityki stowarzyszeniowej UE, określonego jako Europejska współpraca regionalna i nawiązuje także do zasady równouprawnienia zawartej w Konwencji ramowej o nadgranicznej współpracy z 1980 roku

Tym porozumieniem chcemy dążyć do tego, by państwowe granice nie były przeszkodą w zrównoważonym rozwoju i integracji europejskich krajów. Chcemy przeciwdziałać dotychczasowe społeczno-gospodarcze bariery, zwiększyć aktywność regionu na rzecz lokalnych i zagranicznych inwestorów, mieszkańców i turystów.

Oba miasta przy respektowaniu zasady dobrosąsiedztwa zobowiązują się wspólnie wspierać rozwój polsko-czeskiej pogranicza mając na celu podniesienie jego konkurencyjności i zdolności w rozwijaniu partnerskiej współpracy jego mieszkańców.

Naszym społecznym celem jest intensywne wspieranie stałego podnoszenia jakości życia mieszkańców miasta, ich dumy ze swojego kraju, z jego naturalnego i duchowego bogactwa, z jego gospodarczego rozkwitu i osiągnięć.

Z powyższych powodów zgodziliśmy się na wspieranie i współpracę w następujących obszarach:

- 1) Wzajemne wspieranie się przy pozyskiwaniu finansowych środków z krajowych i europejskich funduszy na realizację projektów.
- 2) Wspieranie się przy staraniach skierowanych na modernizację i rozwój infrastruktury.
- 3) Sprawowanie pieczy nad naturalnym i narodowym dziedzictwem oraz nad wymianą mając na celu prezentację czeskiej kultury w Polsce i polskiej w Czechoskiej Republice.
- 4) Wspieranie inicjatyw prowadzących do ochrony środowiska naturalnego w kontekście uwarunkowań zapewnienia ciągłego podnoszenia jakości życia.
- 5) Wymiana doświadczeń z obszaru funkcjonowania samorządów miast.
- 6) Wspieranie projektów zmierzających do rozwoju ruchu turystycznego w obu miastach.
- 7) Wspieranie współpracy transgranicznej między samorządami miast oraz instytucjami po obu stronach granicy.
- 8) Podnoszenie wzajemnej wiedzy o sobie i znajomości między mieszkańcami miast.
- 9) Wymiana informacji bieżących i dokumentów istotnych dla funkcjonowania gmin celem wzajemnego promowania swoich miast w środkach przekazu i w trakcie własnych działań promocyjnych.

Burmistrz Miasta Vrchlabí Burmistrz Miasta Kowary

Ing. Jan Sobotka Mirosław Górecki

[Signature] 9 sierpień 2007 *[Signature]*

MEMORANDUM O PRÁTELSTVÍ, POROZUMĚNÍ A SPOLUPRÁCI

MĚSTO VRCHLABÍ A MĚSTO KOWARY

My, představitelé měst Vrchlabí a Kowary se dobrovolně shodujeme
na podpore tohoto memoranda.

Memorandum je v souladu s jedním z hlavních cílů Evropské unie. Splňuje tzv. Cíl 3 Politiky soudržnosti EU, nazvaný Evropská územní spolupráce a navazuje také na zásady rovnoprávnosti vyjádřené v Rámcové celoevropské konvenci o přeshraniční spolupráci z roku 1980.

Tímto memorandumem chceme přispět k tomu, aby státní hranice nebyly překážkou rovnoměrného rozvoje a integrace evropského území. Chceme odstranit přetrvávající socioekonomické bariéry, zvýšit atraktivitu území pro místní i vnější investory, pro obyvatele i návštěvníky.

Obě města se při respektování zásady dobrého sousedství zavazují společně podporovat rozvoj česko-polského pohraničí s cílem posilovat jeho konkurenceschopnost a soudržnost a rozvíjet partnerskou spolupráci jeho obyvatel.

Naším společným cílem je intenzivní podpora trvalého růstu kvality života místních obyvatel, jejich hrdost na svůj domov, na jeho přírodní i duchovní bohatství, na jeho hospodářskou prosperitu a úžitnost.

Proto jsme se shodli na vzájemné podpoře a spolupráci v těchto oblastech:

- 1) Vzájemná podpora při snaze o získávání finančních prostředků z domácích i evropských zdrojů na realizaci projektů.
- 2) Podpora aktivit zaměřených na modernizaci a rozvoj infrastruktury.
- 3) Péče o společné přírodní a kulturní dědictví a kulturní výměna s cílem prezentace polské kultury v České republice a české kultury v Polské republice.
- 4) Podpora iniciativ vedoucích k ochraně životního prostředí v souladu s podmínkami trvale udržitelného rozvoje kvality života.
- 5) Výměna zkušeností z oblasti fungování obou obcí.
- 6) Podpora projektů směřující k rozvoji cestovního ruchu v obou obcích.
- 7) Podpora přeshraniční spolupráce mezi místními komunitami a institucemi na obou stranách hranice.
- 8) Zvyšování znalostí a dovedností obyvatel obou obcí.
- 9) Průběžná výměna aktuálních informací a dokumentů důležitých pro fungování obcí s cílem vzájemné propagace svých měst ve sdělovacích prostředcích a také při vlastních reklamních akcích.

Starosta města Vrchlabí Starosta města Kowary

Ing. Jan Sobotka Mirosław Górecki

[Signature] 9 sierpień 2007 *[Signature]*
9 srpen 2007

Příloha č. 6

město Vrchlabí
i
město Kowary

Umowa o partnerstwie

V jubilejnym roce pětistého výročí od založení města Kowary a čtyřiceti osmdesáti let od vzniku města Vrchlabí uzavřely obě města přátelský, partnerský a spolupráci západce memorandum v roce 2007.

Nadále budeme usilovat o rozvoj přeshraničních česko-polských vztahů v regionu Karkonosz ke prospěchu a kvalitě života našich obyvatel.

Jan Sobotka Mirosław Górecki
starosta města Vrchlabí starosta města Kowary

[Signature] *[Signature]*

28.09.2013

miasto Vrchlabí
i
miasto Kowary

Umowa o partnerstwie

W jubilejnym roku pięciusetletnia od założenia miasta Kowary i czterdziestu osiemdziesięciu lat od powstania Vrchlabi powstanie między miastem Vrchlabi i miastem Kowary przyjaźni, porozumienia i współpracy memorandum w roku 2007.

Beżdziemy kontynuować rozwoj transgranicznych stosunków polsko-czeskich w regionie Karkonosz w celu podnoszenia jakości życia mieszkańców naszych miast.

Jan Sobotka Mirosław Górecki
starosta miasta Vrchlabi starosta miasta Kowary

[Signature] *[Signature]*

28.09.2013

Základní škola nám. Míru

realizuje v letech 2017 – 2018
projekt partnerských měst

„Vrchlabí a Kowary podporují sportování dětí“

reg. č.: CZ.11.4.120/0.0./0.0/16_008/0000781

Aktivitty projektu

- Krkonošské sportovní hry 2017 v lehké atletice ve Vrchlabi – 26.09.2017
- Mikulášský sportovní turnaj v Kowarech – 06.12.2017
- Zimní sporty – 3denní setkání ve Vrchlabi – 05.-07.03.2018
- Pohár starosty Vrchlabi – atletické závody – 26.04.2018
- Jarní běh bez hranic – Kowary – 21.04.2018
- Pohár ředitele školy – atletické závody ve Vrchlabi – 10.05.2018
- Den sportu v „Lemie“ – Kowary – 10.06.2018
- Sportovní soustředění – 5denní setkání – Ostružno – 11.-15.06.2018

Krkonošské sportovní hry 2017 v lehké atletice

realizované v rámci projektu
„Vrchlabí a Kowary podporují sportování dětí“
reg. č.: CZ.11.4.120/0.0./0.0/16_008/0000781

ZUS - VRCHLABÍ . CZ

POZVÁNKA NA VERNISÁŽE

„Umění je radost! – výtvarný projekt dětí z měst Kowary a Vrchlabí“

Společné projekty, které si kladou za cíl v rámci vzájemných setkání na tvůrčích dílnách a formou výstav prezentovat a pomoci zviditelnit osobnost Jozefa Gielniaka, polského mistra linorytu.

26.5.2018 | 11:00
Kowary

19.6.2018 | 16:00
Vrchlabí, hala zámku

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt je spolufinancován z prostředků EFRR prostřednictvím Euroregionu Glacensis.